

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 36 ♦ תשרי - תש"ס ♦ ספטמבר '99 ♦ המחיר 15 ₪

● יודאיקה

● הנפקות

חדשות

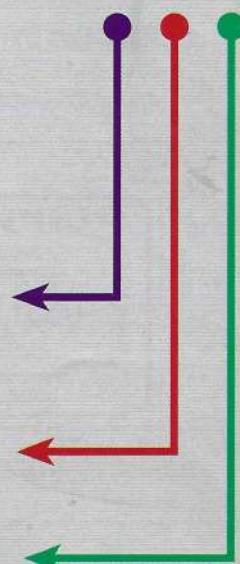
בארץ ובחו"ל

● לוז בולאי

לרגל תערוכת הבולים תל-אביב 99:
על תולדות דואר תל-אביב

חותמות פרסומת בבר"מ 1923-1929

ישראלים בתערוכת קלרידג'ס היוקרתי

גליון מס' 36
ספטמבר '99

מחיר: 15 ש"ח

מנרי שנתי: 80 ש"ח

(ניתן לשלם טלפונית בכרטיס אשראי)

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל
מען המערכת: ת"ד 4523, ת"א 61045
טלפקס: 03-6295547
E-mail: ipf@netvision.net.il
http://www.israelphilately.org.il

מנכ"ל: טיבי יניב
עורך ראשי: שבתאי רביב
עורך משנה: זוהר נוי
עיצוב וגרפיקה: בני כלילי

הפקה: מדיום הפקות בע"מ
רחוב בן אביגדור 8, ת"א 67218
טלפון: 03-5686111
פקס: 03-5622601

תוכן

2. לזכרו של חיים לנגלבן ז"ל
3. לר"ז בולאי
4. חדשות דואר ישראל
7. מכתבים למערכת
8. תוויות פרסומת בבריה"מ 1923-1929
11. תולדות דואר תל-אביב
14. יודאיקה
16. להצליח באיסוף בולי עולם
18. עולם קטן
21. בולים אישיים באוסטרליה
22. הישגים לישראל בסין '99
23. מילון בולאי
25. הנפקות חו"ל
28. ישראלים בתערוכה בלונדון
31. חדש בספריה

לצלצל, להגיד "בוקר של יום נהדר" ולבקש את הסברי. בין אם הסכים עימי ובין אם לא, תמיד כיבד את דעתי והבין שכל מנהל בכל גוף, ולבטח בגוף ציבורי, פועל במסגרת לחצים ואילוצים ואי אפשר לצאת תמיד ידי חובת כולם.

חיים לנגלבן היה עבד דמות של ג'נטלמן אך גם של חייל ולוחם למען העניין שהוא מאמין בו, ללא גינונים וללא עשיית רושם. כאשר הזמנתי את משפחתו של העיתונאי ובעל הטור הבולאי יהושע מרכוס ז"ל אל משרדי לאירוע צנוע להעלאת זכרו, וחיים היה בין המוזמנים, אמר לי בלחש: "חבל שצריך לחכות לאחר 120, כדי שאחרים ישמעו עליך דברים טובים..."

הרמתי את הכפפה, ושר התקשורת דאז, משה שחל, הסכים ברצון לבקשתי לארח בלשכתו אירוע לכבוד 50 שנות כתיבה בולאית של חיים לנגלבן. האירוע עבר בהצלחה רבה. מעולם לא הזכרתי לחיים את מה שאמר לי אז בלחש, אבל שמחתי מאוד שחייל נאמן של הבולאות הישראלית כמו חיים, זוכה לשמוע בעצמו ובעודו בחיים, דברים כה חמים כפי שנאמרו עליו באותו אירוע.

יהי זכרו ברוך.

ינון ביילין
מנהל השירות הבולאי

בוקר של יום נהדר לזכרו של חיים לנגלבן ז"ל

"בוקר של יום נהדר", כך היה פותח חיים את שיחות הטלפון עימי. אחרי פתיחה כזו, האפשר שלא להיות אופטימיים ושלא לראות את הצדדים החיוביים של החיים? וכך היה האיש, תמיד לכיוון החיובי, תמיד לכיוון התרומה לעניין שבו עוסקים באותו זמן.

חיים לנגלבן ליווה את בולי ישראל 50 שנה. לכתו מאיתנו מותיר חלל גדול. מעולם לא התנשא, מעולם לא התרברב בידע הרב שלו. תמיד רק שאל: במה אפשר לעזור? במה אפשר לקדם את מה שקשור בבולי ישראל?

תמיד אזכור את עידודו להנפקת הפריט הבולאי המיוחד למוזיאון הדואר והבולאות. התלבטנו בגיוס כספים להנפקת המוזיאון, והיו ספקות לגבי הנפקה כזו, כיצד תתקבל בארץ ובעולם ומה יהיו התוצאות הכספיות. שני אנשים יקרים עודדוני במיוחד להנפיק את המוצר: חיים לנגלבן ז"ל ומקס שטרן מאוסטרליה יבדל"א.

ואכן, התוצאות הצדיקו את ההנפקה וגוייס סכום מכובד אשר, מבחינה ציבורית, גם יצר כלפי הרוכשים מחויבות להקמת המוזיאון.

חיים לנגלבן היה אדם נעים הליכות, נעים שיחה, בהיר בעמדותיו ובדעתו. כאשר החלטות שונות שהיה עלי לקבל לא נראו לו, לא היסס

תערוכת הבולים הארצית תל-אביב '99

בית יד-לבנים, רח' פנקס 63, תל-אביב (בקרבת בית-החייל).

● 3 אוק' 99, שעה 17.00 טקס הפתיחה, התערוכה פתוחה עד

שעה 19.00, חותמת אירוע דוארית.

● 4 אוק' 99, התערוכה פתוחה

לקהל בשעות 10.00 - 18.00.

בשעה 17.30 - טקס הופעת קטלוג

בייל החדש "ארץ ישראל בתקופה

העותומנית". חותמת מכונת ביול

מיוחדת של התאחדות בולאי

ישראל.

יריד הבולים- אוקט' או נובמ'

טרם נקבע מועד מדויק לפתיחת יריד הבולים

הקבוע בקניון גן-העיר שליד עיריית ת"א.

היריד יתקיים ביום קבוע, כל חודש, פרטים

יפורסמו בנפרד.

יום הבולאות '99

ביום 7 בדצמ' 99, בשעות 10:00 - 16:00,

ייערך יום הבולאות 1999, במוזיאון לתולדות

הדואר והבולאות. ייערכו סדנאות בתחומים

השונים של ייצור בולים, זיהוי זיופים

ותיקונים; בחירת הבול והחותמת המוצלחים של השנה; הכרזת בולאי השנה והחוקר הבולאי המצטיין; תוכנית ההנפקות לשנת 2000; ארוחת צהרים חגיגית.

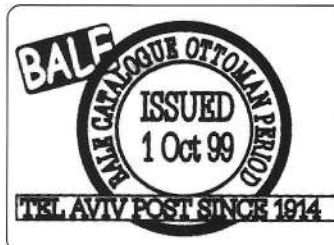
דמי השתתפות - 85 ש"ח, פתוח

לקהל הרחב אך מספר המקומות

מוגבל ל-120. כל הקודם זוכה.

המשך בעמ' 17 - בהמשך תופיע

רשימת המציגים בתערוכה

● 5 אוק' 99 - התערוכה פתוחה לקהל - 10.00 - 18.00.

בשעה 17.00 - כנס אספני נושאים וחברי איל"ת.

חותמת מכונת ביול מיוחדת של ה.ב.י, בנושא רפואה

והיסטוריה - 200 שנה לביקור נפוליאון במנזר הארמני ביפו-

בי"ח מאולתר לחייליו חולי הדבר.

● 6 אוק' 99 התערוכה פתוחה לקהל 10.00 - 18.00.

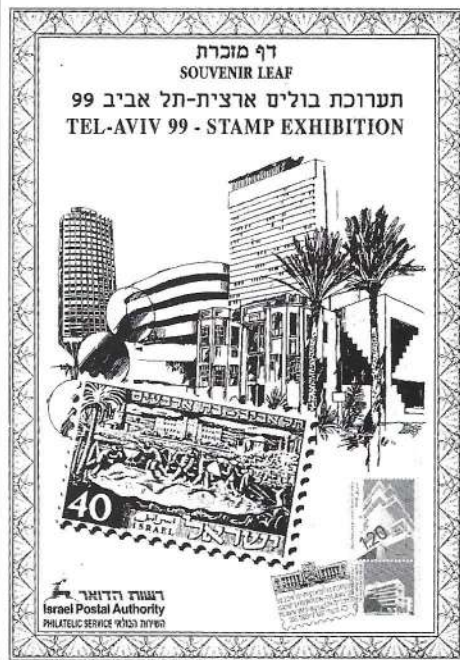
בשעה 17.00 - כנס אספני יודאיקה וחברי אגודת יודאיקה.

חותמת מכונת ביול מיוחדת של ה.ב.י-איינשטיין אזרח הכבוד

הראשון של תל-אביב.

● 7 אוק' 99 התערוכה פתוחה

לקהל 10.00 - 13.00.

הנפקות דצמבר 1999

סידנא באבא סאלי

האדמו"ר רבי ישראל אבו חצירא
האדמו"ר הקדוש רבי ישראל
אביחצירא, סידנא (אדוננו) באבא
סאלי זיע"א (זכותו יגן עלינו אמן),
נולד בעיר ריסאני שבמחוז
תאפילאלת במרוקו, לשושלת של
בנים ידועים.

כבר בצעירותו התגלה כילד חריף
וחכם, ובגיל 17 התמנה לראש
הישיבה ע"ש סבו, רבי יעקב
אביחצירא המכונה אביר יעקב,
תפקיד בו שימש כ-13 שנה. בן 30
בלבד נבחר לכהן כרב, דיין ומורה
צדק למחוז תאפילאלת כולו.

הבאבא סאלי השתקע בישראל
בתשכ"ד, 1964. בנתיבות, שבה גם
מקום מנוחתו הנצחי, הוקם "הציון
הקדוש", שהפך מוקד משיכה
לרבבות עולי רגל.

הבקיאות של האדמו"ר בש"ס
ובפוסקים הייתה עצומה ופסקי
הדין שלו בענייני הלכה נתקבלו
ללא ערעור. הוא היה מקובל גדול,
והתפרסם כבעל רוח הקודש
שרבבות שחרו לפתחו לבקש את

בול סידנא באבא סאלי, האדמו"ר
רבי ישראל אביחצירא

ברכתו. בזכות פשטות הליכותיו
ונשמתו היתרה, היה הבאבא סאלי
מקובל על כל הזרמים והעדות
ביחדות.

50 שנה להכרזה על ירושלים כבירת ישראל

ירושלים, המוזכרת בתנ"ך 656
פעמים, נקבעה להיות בירת ממלכת
דוד עוד לפני למעלה מ-3,000
שנה, ומאז שימשה מרכז דתי-
רוחני ומדיני לעם ישראל בכל
תולדותיו.

כבר בשנת 1840 היו היהודים העדה
הגדולה בעיר, כמחצית מכלל
התושבים, והפכו לרוב בתוכה
בשנות ה-60. רוב זה התעצם עם
תנועת שיבת ציון, וב-1948 כבר
ישבו בעיר כ-100,000 יהודים.

עם זאת נאלצו התנועה הציונית
והיישוב העברי להסכים, בשלהי
1947, לכינון משטר בין-לאומי
מטעם האו"ם בעיר ובסביבותיה,
כדי להבטיח רוב בעצרת האו"ם
לתכנית להסדר מדיני בארץ.
בינאום ירושלים היווה אחד
ממרכיבי ההסדר, תוך התחשבות
באינטרסים הנוצריים, בעיקר
הקתולים.

אולם, ערביי ארץ-ישראל ומדינות
ערב ניהלו מלחמת חורמה בתכנית
1947, ובכל ניסיון לכונן בעיר
משטר בין-לאומי, כאשר האו"ם

והעולם הנוצרי עומדים מנגד.
בנסיבות אלה החלה מדינת ישראל
לפעול לקביעת בירתה בחלקי העיר
המערביים שהיו בשליטתה (על
החלקים המזרחיים, לרבות העיר
העתיקה, השתלטו הירדנים).
בפברואר 1949 נפתחה בעיר
הכנסת הראשונה ונבחר נשיא
המדינה הראשון. ב-13 בדצמבר
1949 הכריז דוד בן-גוריון, ראש
הממשלה בכנסת, כי "למדינת
ישראל היתה ותהיה רק בירה
אחת-ירושלים הנצחית".

הקהילה הבין-לאומית לא
השלימה פורמלית עם מהלך זה עד
היום, אך למעשה מתנהלים מאז
בירושלים קשרי הבין-לאומיים
של ישראל.

ביוני 1967, במהלך מלחמת ששת
הימים, שוחרר גם החלק המזרחי
של העיר וירושלים אוחדה מחדש.
ב-30.7.80 קיבלה הכנסת חוק

בול ירושלים, בעל ערך סופי 3.40 ש"ח
ולא 1.20 ש"ח כפי שדווח בשבל 35

יסוד בדבר מעמדה הפורמלי של
ירושלים השלמה כבירת מדינת
ישראל.

מספר תושבי הבירה בשנת היובל
שלה נאמד ב-635,000 נפש. מהם
כ-68.5% יהודים, כ-29%
מוסלמים וכ-2.5% נוצרים.

הנפקות ספטמבר 1999 - תוספת

השירות הבולאי הנפיק ב-1
בספטמבר 99, יחד עם סדרת בולי
המועדים (ראה שבל 35), גם
קונטרס בולים ובו בולי כל הסדרה,
ואילו בול 1.20 ש"ח מופיע שלוש
פעמים, בהדפסה בגליונית מיוחדת.
לא ברור לאיזה צורך דוארי משמש
קונטרס שעלותו 13.40 ש"ח. ברור
שהכוונה היא להוציא עוד קצת כסף
מהאספנים. אגב, נראה שהשירות
הבולאי אינו מכבד את לקוחותיו
אחרת היה דואג לפחות להשקיע
מאמץ מינימלי בקישוט שולי
הגיליון שבקונטרס כפי שנעשה
בזמנו, למשל, בקונטרס מוצרט.

רשמי דואר
קונטרס בולים
מחיר 13.40 ש"ח
מחיר 13.40 ש"ח

ללימודים מתקדמים ברפואת
שיניים (ירושלים)

6. 30.9.99: ביתן ישראל, אפקוט
2000, דיסני וורלד. הליגה הערבית
והלובי הערבי בארה"ב מפעילים
לחץ למניעת הפתיחה של ביתן זה.
הם דורשים מאונס"ק לגנות את
התערוכה ומארגניה. קצפם יצא
בעיקר על השם שניתן לתערוכה:
ירושלים כבירת ישראל.

7. 30.9.99: 75 שנים לטכניון
(חיפה)

8. 24.12.99: חותמת אירוע
מסורתית של נצרת לחג המולד
2000 (נצרת)

חותמות אירוע

(בסוגריים - מקום ההחתמה)
1. 3.6.99: הוועידה-ה-39 של רוטרי
ישראל (נהריה)

2. 11.7.99: 20 שנה לתוכנית "קולה
של אמא" בגלי צה"ל (רחובות)

3. 22.8.99: ברכות בולאי ישראל
לתערוכת הבולים העולמית סין '99
(ת"א-יפו)

4. 1.9.99: חותמת יום הופעת בול
יום הבולאות (ת"א-יפו)

5. 8.9.99: טקס מתן שם לבניין בלה
והרי וקסנר לרפואת שיניים ופתיחת
המרכז על שם ד"ר אידור קבוקר

יוהאן סבסטיאן באך: במלאת 250
שנה להולדתו.

חוסין מלך ירדן: 1935-1999.

תיקון לשבל 35
עקב פיגור וקשיים נוספים בעבודת
המדפיס הממשלתי, בולי ההנפקה
המשותפת עם סלובקיה לא סופקו
לשירות הבולאי במועד המתוכנן
(להופעה ב-1 בספטמבר).
השירות הבולאי החליט שלא להניח
למנוי, והקדים את יום הופעת בול
יום הבולאות - 5.35 ש"ח.
התוצאה הקפקאית: הבול שלא
הופיע בדצמבר 1998, ואשר נושא
ערך נקוב של 5.35 ש"ח, שאינו
מתאים לשום תעריף שבתוקף,
והופעתו תוכננה מחדש לדצמבר
'99. הוא הופיע באמצע הקיץ, ללא
שום קשר ליום הבולאות אשר נערך
ב-7 בדצמבר.

בבול נראה ציורו של לודביג בלוס -
רחוב היהודים בעיר העתיקה
בירושלים, 1946.

הציור באדיבותה של גב' דבורה
חרמון, והתצלום - באדיבותו של מר
אברהם (בומה) שביט; הצלם - מר
ראובן מילון.

לודביג בלוס (1891-1974)
לודביג בלוס נולד בעיירה לישן
שליד ברנו שבמורביה, כיום צ'כיה.
את הכשרתו האמנותית הבסיסית
רכש החל ב-1909 בווינה אצל האמן
דוד כהן ובאקדמיה המלכותית.
בתום לימודיו נדד בארצות אירופה
כדי להשתלם במרכזי האמנות. ב-
1923 עלה ארצה והשתקע
בירושלים. ב-1924 נשא לאישה את
דינה מאיר ז"ל. לצייר בת, דבורה
הרמון. בנו היחיד, אליהו, נפל בזמן
שירותו בפלמ"ח. הזדהותו המלאה
של לודביג בלוס עם מאבק העם
וצבא ההגנה לישראל הפכו את
תמונותיו לביטוי נאמן לרוח
התקופה. בשנת 1968 הוענק לו
תואר הכבוד יקיר ירושלים עבור
תרומתו האמנותית לעירו.
(מתוך סקירה של פנחס אליאב,
שגריר בדימוס).

הנפקות התוכנות ל-1.1.2000

בול המילניום: בערך 5.55 ש"ח
ועליו מספר איורים המסמלים את
הישיגי האנושות לשנת 2000.

(תמונה 4)

תאריך	ניקוב	הערות
12.01.98	14x13	צמדת גלופה של 6
23.08.08	13x13.15	צמדת גלופה של 4
05.06.99	13x14	צמדת גלופה של 4

וצמדת הגלופה היא בת 6 בולים ולא של 4 בולים. הבול הופיע במקביל להופעת בול ספורט בערך 1.80 גם הוא בצמדת גלופה בת 6 בולים. ניקוב הבול הינו 13x14. הדפסה נוספת של בול זה נושאת את התאריך 230898 (תמונה 3) וצמדת הגלופה היא בת 4 בולים. ניקוב הבול הינו 13x13.5. הדפסה שלישית של בול זה נושאת את תאריך 050699 (תמונה 4) וניקוב הבול הינו 13x14

(תמונה 3)

למה צלב?

בחלק מגיליונות ההדפסה של בול ציפורים 1 ש"ח, מופיע בפינה הימנית התחתונה של הגיליון סימן בצורת צלב (זרחן) בתוך שבל הבול. הסימן מסמן את מקום חיתוך הגיליון. יש לציין, כי סימני זרחן בצורת צלב מופיעים גם בחלק מגיליונות בול שרוליק וכן בבול ציפורים ערך 1.30

תמונה 1 סימן הצלב בבול ציפורים

ניקוב שונה

בול מסדרת בולי הספורט חתירה בערך 2.20 ש"ח הופיע לראשונה בתאריך פברואר 1998. תאריך הגלופה הינו 12.01.98 (תמונה 2)

(תמונה 2)

ד"ר ואלך מכירות פומביות
DR. WALLACH PUBLIC AUCTIONS

קניה, מכירה והערכת בולים מקצועית

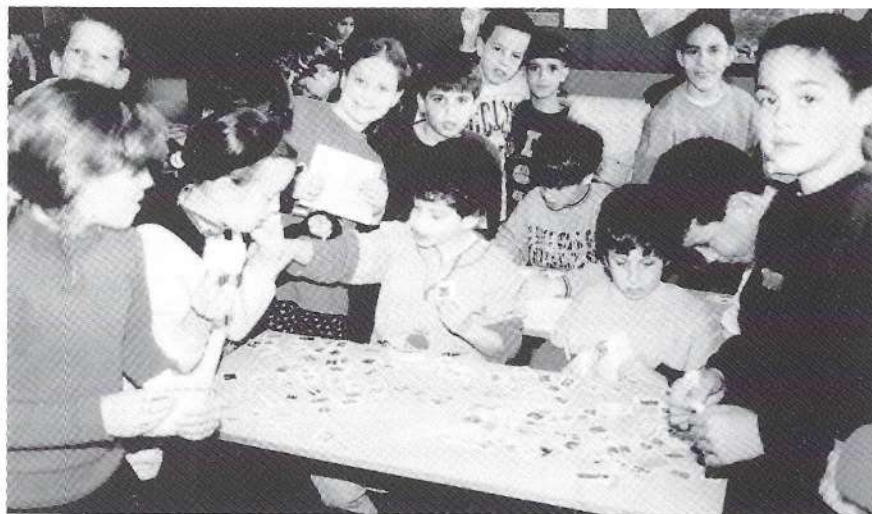
עולם, מוקדמים, מנדט, קק"ל, שואה, יודאיקה, ישראל, שטרות ומטבעות, בולים, מעטפות, תולדות הדואר

המומחיות שלנו:

בולים מן המניין, קלוסנדורף, בולי הכנסה, הסכסוך הישראלי-ערבי, יהודה-שומרון ועזה, הרשות הפלשתינאית

לקבלת קטלוג המכירה הפומבית נא לכתוב אלינו

דרך יבנה 17, ת.ד. 1414 רחובות 76113
טלפון: 08-9461010 פקס: 08-9464946
דואר אלקטרוני: dwallach@netvision.net.il

תמונת החודש

מסיבת סיום של חוג בולאי, בבי"ס רמת אביב ג' תל-אביב, בהדרכת ר. שולנסקי

לשלם מחירים גבוהים ולגבות הרבה יותר מלקוחותיהם בחו"ל. עם הזמן עשויים להתגלות מלאים רבים שנותרו במקרה בבית דואר זה או אחר, או בידי סוכן השירות הבולאי הישראלי במדינה כלשהיא. או אז, מחירי פריטים מסוימים עלולים לרדת פלאים. תנודות מחירים חריפות מאד לא בריאות לבולאות הישראלית, לטווח הרחוק.

האספנים מזהרים לשקול היטב רכישת תשניות זרחן במחירים אסטרונומיים. אין גם לשכוח שחלק מהתשניות הן פשוט טעויות ייצור מקריות, חסרות חשיבות בולאית אמיתית.

כאשר תשנית נוצרת מסיבת צורך דוארי, יש לה חשיבות. כאשר בול מן המניין מודפס בתחילה עם שני פסי זרחן - כי הערך הנקוב שלו מתאים לתעריף מכתב לחו"ל, אח"כ עם פס אחד - כי האינפלציה הביאה לכך שאותו התעריף מתאים עכשיו רק למכתב בארץ - הרי זהו צורך דוארי אמיתי.

לגבי תלונות על השירות הבולאי, להלו תגובות השירות:

השירות הבולאי אינו מספק בולים שהודפסו בהדפסה חוזרת כשירות למנויים, וזאת על פי מדרוך הדואר, כדלקמן:

3.2 אין השירות הבולאי מספק למנויים בולים מן המניין שהודפסו במהדורות חדשות ואשר השימוש בהם דרוש לצרכי הדואר כגון: הדפסות חדשות עם זרחן, ללא זרחן, שינויים בפסי הזרחן, צורות או גווני צבע שונים, עובי נייר שונה, סימני מים, תאריכי הדפסה וכו'.

אין אנו נוהגים להודיע על הדפסות חוזרות אלה, אך הן מתועדות באופן גלוי בקטלוג הבולים האחרון שלנו לשנת 1998.

בולי ישראל בקטלוגים שרכשתי - כמו PHILEX, MICHEL וכרמל משנת 1999. במיוחד מטרידה אותי שאלת הבולים עם פסי זרחן שונים. קטלוג כרמל מתייחס לראשונה במהדורת 1999 לסוג זה של בולים, וגם עכשיו בשני מקרים בלבד - בולי הברכות מ-1989 ו"שרוליק" מ-1997.

אני מני בשירות הבולאי - אבל כל "המציאות" של בולים עם זרחן או בלעדי, אינם מגיעים אלי או ליתר המינויים. כנראה שמכניסים שינויים בהדפסות הנוספות. מי נהנה מזה? האם זה הוגן כלפי כל המנויים בשירות הבולאי?

צבי בנגיס, נתניה

תשובת המערכת

ההתייחסות לתשניות הזרחן שונה בכל קטלוג וקטלוג. יש קטלוגים מתמחים (כמו BALE) בכל סוגי התשניות ובמקסימום פירוט; קטלוג חצי מתמחה (כמו PHILEX), יש שמסתפק בציון תשניות עיקריות וידועות ביותר (MICHEL) או קטלוגים כלליים: SG האנגלי, SCOTT האמריקני, YVERT הצרפתי והישראלי. השוני העצום במחירי תשניות הזרחן בשני הקטלוגים שפורסמו שניהם בגרמניה ובהפרש זמן של מספר חודשים בלבד ביניהם, הוא באמת בלתי רגיל. המחיר בפילקס נובע מההשפעות הספוקולטיביות בשוק הבולים בישראל, השפעות שהועברו למערכת פילקס על ידי 2-3 סוחרים בולים ישראלים.

כאשר אספנים - סוחרים מספר גילו את התשניות, הם לא הספיקו לרכוש מלאי בשירות הבולאי או בבתי הדואר. לאור הביקוש (בעיקר מאספנים בגרמניה) היו סוחרים אלה מוכנים

על רכישה ומנוי

כיצד ניתן לבצע רכישה של בולים מהנפקות חו"ל בדרך הטובה ביותר (רכישה ישירה ממשרד הדואר המקומי, או באמצעות תיווך)? האם ניתן לעשות מנוי בבתי דואר בחו"ל לקבלה שוטפת של ההנפקות החדשות כפי שהדבר נעשה בארץ?

גיאורא בן-שושן

ת.ד. 452

מבשרת ציון 90805

תשובת המערכת

חלק מסוחרים הבולים בארץ מציע שירות מנויים להנפקות חדשות ממדינות שונות ואף שירות להנפקות חדשות מכל העולם בנושאים מסוימים (ראה עמוד המודעות של סוחרים הבולים בגיליונות שבל).

מספר גדול והולך של שירותים בולאיים מספקים בולים למנויים מכל העולם בערך הנקוב, בתוספת הוצאות משלוח. חלקם אינו גובה כלל הוצאות אריזה ומשלוח ומקבל תשלום בכרטיסי אשראי, כמו ויזה ומסטרקארד. השירות הבולאי הצרפתי משווק גם את בולי הטריטוריות השונות של צרפת, השירות האמריקני מוכר בולי 7-8 מדינות נוספות וכך הלאה.

בספרייה שלנו מצוי מידע רב על תנאי המכירה הספציפיים וכתובות של כל השירותים הבולאיים בעולם. הספרייה פתוחה בימי ג' וה', בין השעות 16:00 ל-19:30.

הבדלי מחירים

כאספן ותיק אני מוטרד מהבדלי המחירים של

תוויות הפרסומת הדואריות של ברה"מ 1923-1929

פרסומת מסחרית
באמצעות בולים
ומעטפות בוצעה כבר
במאה הקודמת במספר
ארצות, אך שיטת
הפרסום שהונהגה בפרק
זמן קצר בברה"מ
הצעירה - הייתה ייחודית
לה.
מאמר זה עשוי לסייע
לאספנים התימאטיים,
אשר משקיעים בשנים

התוויות בעדיפות ראשונה

התווית ללא בול מראה שבדרך כלל תוכנן מקום עליה להדבקת בול
מן המניין. במספר מקרים, בסוף תקופת השימוש בתוויות, ויתרו על
כך. (בעמוד זה 6 דוגמאות)

מה לפרסומת מסחרית ולברה"מ הקומוניסטית? אכן, כלכלת
פרסומת לא התאימה לתפישת העולם המרקסיסטית. "התוכנית
הכלכלית החדשה" (NEP), שהונהגה ע"י לנין לאחר מלחמת
האזרחים ב- 1921, ניסתה לעודד את הצמיחה גם באמצעות
הפרסומת. ב- 1923 יותר מ- 83 אחוז של המסחר היו עדיין בידיים
פרטיות (כולל קואופרטיבים).

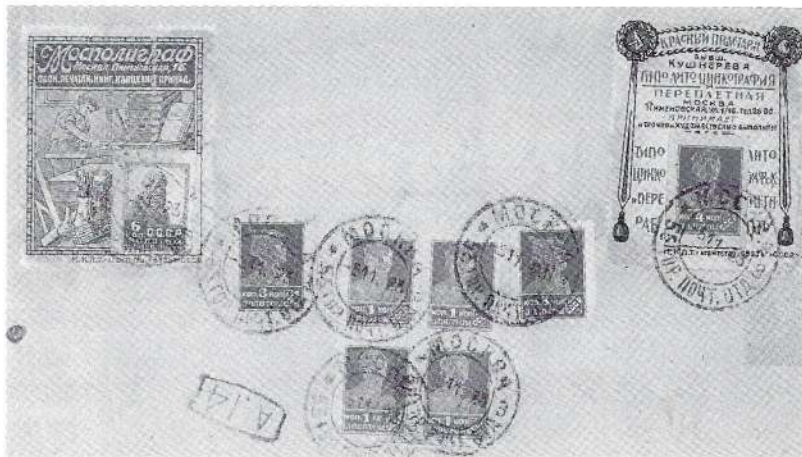
האחרונות מאמץ רב בהוספת פריטים אזוריים לאוספיהם. תוויות הפרסום
הסובייטיות מופיעות לעיתים רחוקות בתצוגות התחרותיות. רוב התצוגות
ברמה הבין לאומית כוללות פרסומות מסחריות שהודפסו ע"י הדואר על גבי
גלויות דואר, או בשולי אגרות מתקפלות, על כריכות קונטרסים, או בשולי
גיליונות הבולים שהוכנו לקונטרסים ועוד. לא פעם נשלחים האספנים
הכללה בתצוגות של פריטים עם פרסומת מסחרית שהודפסה באופן פרטי
(לא ע"י הדואר, או לא לפי הסדרים ואישורים של הדואר). השופטים
בתערוכות קונסים במקרים אלה את המציגים. גם הישראלים יודעים כבר
להזהר ולוודא שהגלויה הישנה מבוואריה, המתארת בצבעוניות נהדרת
בדיוק את הנושא, היא גלויה דוארית ולא פרטית.

(על בסיס מאמר של ו. אלואיץ' - סובייטסקי קולקציונר, מוסקווה 1971)

הגדיר את אזור ההפצה, החליט על כך סוויאז. בתחתית מסגרת הציורים הודפס: בריה"מ - סוכנות סוויאז וראשי התיבות של הקומיסריאט העממי לדואר וטלגרף - N.K.P.T.

בתחילה הודבקו התוויות בצד הקדמי - מימין ומעלה - של המעטפות, ונאסר על פקדי הדואר להפיץ ולמכור תוויות ריקות. ידוע כיום שבכל זאת הגיעו לא מעט תוויות ריקות לידי אספנים. אך אין לתוויות ריקות אלה ערך בתצוגות תחרותיות.

בחזור מ- 28 ביולי 1926 הודה הדואר, כי נגרמה אי נוחות מחובת ההדבקה של התווית הגדולה בפינה הימנית למעלה (מוסרת הכתובת) ולכן ניתן אישור להדבקה גם בפינה

מכתב מ-6 בנובמ' 1923 ממוסקווה להולנד, מבול בתעריף נכון של 20 קופיקות עם שתי תוויות רישום מאחור.

שימוש מאוחר 19.2.1928

ב- 15 באוק' 1923 פרסם הקומיסר העממי של הדואר והטלגרף חוזר, ובו הודיע על הכנסה לשימוש של תוויות הפרסום המונפקות ע"י נציג סוויאז (SWYAZ) שליד הקומיסריון. התוויות הונפקו כדי לפרסם ולידע את התושבים בדבר מוצרים ושירותים שונים. על התוויות, במקום מתוכנן מראש, הודבקו הבולים הרגילים, והמדבקה ועליה בול הדואר -ההדבקה על המעטפה. התוויות הופצו אך ורק ע"י סוכנויות ובתי הדואר ונמכרו בערך הנקוב של הבולים. עשרות סמלים פורסמו באמצעות סוויאז והדואר. מדבקות הפרסום הודפסו בגיליונות של כמה תוויות מופרדות ביניהן בנקבוב (תוויות מקצוות הגיליון לא מנוקבבות בצדדים). התוויות הודפסו בתפוצה של 55 אלף עד 800 אלף (למשל, תווית מפעל הטבק של לנינגרד).

ההדפסה בוצעה בליטוגרפיה במספר צבעים. העיצוב בדרך כלל עמוס בטקסט רב וסמלים, אך גם באיורים. אספן הנושאים ימצא עושר רב של כלי חקלאות, כלים חשמליים, מכשירי מדידה, טרקטורים, טבק, חלב ומוצרים, בניינים, רכב, שירותי בנק, טקסטיל, דגים, בירה, לחם ועוד. פקדי הדואר הונחו להכין מראש את התוויות עם בולים מודבקים ולמכור אותם בעדיפות ראשונה.

ב- 17 בינו' 1924 פורסם ע"י סוויאז מדריך לשימוש בתוויות הפרסום ובו הסדרת התהליך של מסירת ההזמנה והאישור. מנהלי רשתות הקיוסקים (שמכרו עיתונים ובולי דואר) הוסמכו לקבל הזמנות לתוויות פרסום בליווי סקיצות, פירוט הכמות המבוקשת ובאיזה בתי דואר מבקש המזמין להפיץ את התוויות.

אספנים - הזהרה

השיטה לא הוכיחה עצמה, מפעלים שילמו בעד הפרסום אך במקרים רבים לא פקדי הדואר ולא אנשי סוכנות סוויאז הדביקו את התוויות על המכתבים. קטלוג מ- 1933 ציין, כי סוף השימוש בתוויות הפרסום היה ב- 1929. אז סגרו גם את הסוכנות

תווית פרסום של חברת הספנות סובטורג סוויאז, מוסקווה, תפוצה 200.000

מכתב שנשלח עם תשלום במזומן ללא צורך בבול (ראה חותמת) תווית מאוחרת זאת כבר אינה מציגת את סוויאז שימוש מאוד מאוחר נוב' 1929.

(תודה לאספן בריה"מ הנודע, מר שלמה שטרן, על המידע והפריטים הבולאיים הלקוחים מאוספו, ולמר בורשטיין על הסיוע בתרגום מרוסית.)

המפיצה, יחד עם חיסול השאריות האחרונות של "התוכנית הכלכלית החדשה", ותחילת הסטליניזציה המוחלטת של כלכלת בריה"מ.

למרות התפוצה הלא קטנה במקור, מכתבים שלמים עם תוויות פרסום - נדירים ביותר, וגם תוויות שלמות - נדירות. זאת, מכיוון שבשנות ה-20 וה-30 הורידו הבולאים את המדבקות תוך קריעה (הורדה במים הייתה מורידה גם את הבול). בכלל, לא יחסו חשיבות לפריטים אלה, כאשר הבולים היו כולם פשוטים ומן המניין ובכלל - אזרחי בריה"מ חששו להחזיק התכתבות פרטית בבית, ועוד דברי דפוס עם פרסומת קפיטליסטית!

מדי פעם מוצעות במכירות פומביות המתמחות בתיאמטיקה בארה"ב, גרמניה ושבדיה, תוויות במצב סביר במחירים של 20 - 50 דולר. מעטפות שלמות יקרות יותר. טוב יעשה האספן הנושאי אם יודא כי הבול שלם והחותמת קריאה, התארכים והמקום תואמים את העובדות המובאות במאמר זה וכך יימנע מרכישת זיופים ופבריקציות שונות.

בסה"כ קוטלגו 53 תוויות שונות ועוד 4 תשניות עיקריות (צבע שונה), כל השולח למערכת מעטפה ממוענת ומבוללת מראש יוכל לקבל בדואר חוזר את רשימת התוויות הידועות.

זודיאק סטמפס בע"מ ZODIAC STAMPS Ltd.

מכירה פומבית

פתוחה לקהל (פעמיים בשנה - אביב וסתיו)

מבחר מכל העולם ומהארץ כל הנושאים

החברה הוותיקה בישראל - מקום ארווח

ברחוב הס 11, תל-אביב, ת.ד. 4895 טל' 03-5284931, פקס 03-6291395

לתולדות הדואר בתל-אביב

מאת יעקב פרוידנברגר

בבואנו לתאר את תולדות הדואר של העיר העברית הראשונה, לא נוכל שלא להזכיר את ההיסטוריה של הדואר בארץ, שהיא מיוחדת במינה ומעניינת ביותר.

בזמן יסוד תל-אביב היתה הארץ חלק מהקיסרות העות'מאנית. קיסרות זו ירדה במאות השנים האחרונות מגדולתה ולא היתה מסוגלת לנהל כראוי את ענייני הממשל. ככל השירותים בממלכה, היו גם שירותי הדואר לקויים ביותר. חמש מדינות אירופיות, שאזרחיהן הרבו לבקר בארץ הקודש, יסדו בה מוסדות עצמאיים.

מאחר שגם שירותי הדואר היו לקויים, הן הקימו בתוך גבולות האימפריה התורכית שירותי דואר משלהן. ממשלת תורכיה החלשה הסכימה בלית-ברירה לסידורים מיוחדים אלה, הידועים בשם "קפיטולציות". ארצות אלה היו: אוסטריה, איטליה, גרמניה, צרפת ורוסיה. במשך תקופה קצרה היו באזורנו גם למצרים שירותי דואר משלה כך, שכל אדם בארץ יכול היה לבחור לעצמו את השימוש בשירותי דואר באחד ממשרדי הדואר של המדינות הזרות האמורות.

רוב תושבי תל-אביב דאז, יוצאי ארצות מזרח-אירופה, שנכללו בקיסרות הרוסית, השתמשו בעיקר בשירותי הדואר הרוסי.

מפי רפאל אבולעפניה, שהיה עובד הדואר הראשון בתל-אביב נודע לי, כי בקונסוליה הרוסית ביפו עבד באותם הימים יהודי בשם אברהם פוגל, שנהג להעביר לאנשי תל-אביב את המכתבים שהגיעו בשבילם ולקח בחזרה את משלוחי הדואר, שהיו מיועדים לחוץ-לארץ וכן מכתבים לחלוקה בארץ. בעד שירותיו אלה זכה בעל היוזמה ב"מענקים", כמנהג הימים ההם.

שירותי דואר בלתי-ליגאליים בקיץ 1912 הדואר הראשון בעיר

במשך שנות הגלות ובהשפעת מנהגי הגויים, התפתח גם אצל היהודים המנהג לשלוח לקרובים ולמכרים כרטיסי ברכה לקראת השנה החדשה. כבכל ארצות הגולה, השתדלו גם בני הנוער בארץ הקודש למכור את בולי **קרן קיימת לישראל**. תלמידי הגימנסיה **הרצליה** היו מעוניינים למכור בולים רבים ככל האפשר. לכן העמידו בעיר, בקיץ 1912, ארגזים שלתוכם שלשלו התושבים את כרטיסי-הברכה, כשהם מבולים בבולי "ק"ל, ואלה הועברו על ידי התלמידים לתעודתם. באותה שנה הועברו בתל-אביב למעלה מ-4,000 ברכות בדרך זו, כלומר כמות ניכרת ביותר באותם הימים (**איור 1**). מעודדים על ידי הישג זה החליטו בשנה שלאחר מכן, להרחיב את חלוקת הברכות גם למושבות הקרובות לעיר.

הם העמידו בעיר ארגזים עם הנחיות מתאימות, אך לפתע קפץ עליהם רוגזו של מושל המחוז התורכי, שזימן אליו את מאיר דיזנגוף, ראש העיר

קיצור מאמר שהתפרסם בשנתון מוזיאון הארץ - תל אביב, אוגוסט 1972. האיורים נלקחו ממקורות אחרים

(איור מס' 1) ספטמבר-אוקטובר 1912: גלוית

ברכה ממוענת לנינה ברלין בתל-אביב. תווית
קרן קיימת חתומה בחותמת סגולה אגודת

הרצל מתלמידי הגמנסיה העברית ביפו. פחות מ-10 עותקים נותרו משירות דואר זה שהופעל

לקראת החגים בשנים 1912 - 1914,
בתמונה - הגלויה המוקדמת ביותר שנותרה

1,500 נפשות, מה גם שתושבי השכונות היהודיות של יפו (נווה-שלום ונווה-צדק) נחשבו כמעט תושבי תל-אביב. לכן החליטה הנהלת הדואר העותומני לפתוח סניף דואר בתל-אביב. בהפועל הצעיר מס' 19 מ-13.2.1914 פורסמה מודעה (**איור מס' 2**) שבה נתבקשו מועמדים לניהול הדואר בתל-אביבי לפנות למנהל הדואר ביפו. המועמד היה חייב להיות אזרח עותומני. אולם כפי הנראה לא נמצא, על סמך ההודעה, מועמד

הנהלת הפוסטה העיתונאית.

תפתח בימים האלה סניף שלם (ולקבלה מכתבים, מכתבי-אחריות וחבילות לכל חלקי החבל) בתל-אביב, עפ"י בקשת הצעור ביפו ולכן, עותבני שירצה לקבל עליו את ההנהלה, בתנאים טובים מאד, יפנה אל הנהלת המוסד העיתונותי ביופ.

Dr.-tre des Postes Ottomanes Jaffa.

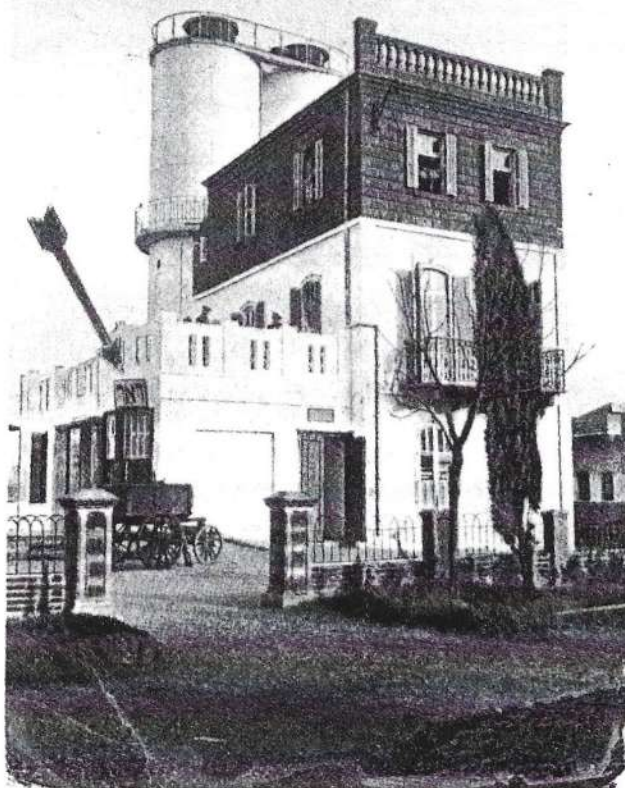
(איור מס' 2)

מתאים, שכן פנה ראש העירייה מ. דיזנגוף אל ד. אבולעפיה, אחר מייסדי תל-אביב, והציע לו שבנו, רפאל, יקבל עליו את התפקיד, תמורת שכר של 4.5 לירות מצריות לחודש. בסוף יוני 1914 נפתח אמנם הדואר הראשון של תל-אביב ברחוב הרצל 24 (בביתו של סוסקין, הצלם הראשון של תל-אביב), אך כעבור זמן קצר נסגר, לרגל פרוץ מלחמת העולם הראשונה (ב-2 לאוגוסט 1914). השלטון התורכי שהצטרף כידוע לצידם של הגרמנים והאוסטרים, גרם לכך שרוב תושבי תל-אביב, שהיו נתינים רוסיים, הפכו לפתע ל"אויבי המדינה" ונתבקשו לעזוב את הארץ. באמצע אוגוסט 1914 אספה אנייה אמריקנית, בדרכה לאלכסנדריה, מספר רב של יהודים שעזבו את הארץ וירדו מצרימה. גם הפקיד הצעיר של הדואר החדש הצטרף אליהם, כי לא רצה לשרת בצבא התורכי וכך חוסל הדואר הראשון בתל-אביב. (איור מס' 3).

דואר פרטי תל-אביב

אחרי כיבוש הארץ על ידי הבריטים ב-1917 החלו התושבים, שגורשו ממתל-אביב, חוזרים אט אט לבתיהם ואליהם נתווסף מספר לא-מבוטל של מתגוררים חדשים. אך שירותי הדואר לא התחדשו, והתושבים היו נאלצים ללפנות למשרד הדואר ביפו. כדי להקל על מצוקתם זו, פתח תושב תל-אביב, אליעזר סמיגלסקי, בהסכמת מנהל הדואר ביפו והוועד של תל אביב, משרד הדואר פרטי בעיר. במכתבו אל המועצה מ-24.11.1918 הוא

TELL-AVIV
MUNICIPALITY, POST OFFICE AND WATER SUPPLY.
תל-אביב, בתי-העיר, המלא, ומגדל המים.

גלוית דואר המראה את בית הוועד, הדואר, מגדל המים, תחנת המשטרה,
ותחנת מכבי האש. החץ מורה אל השלט "דאר" (איור מס' 4)

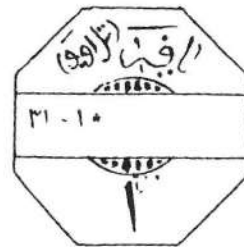
ביפו כל דברי דואר, שנאספו תחילה במשרד הדואר בתל-אביב ומיפו
נשלחו למענם.

המברקים שנתקבלו בסניף תל-אביב הועברו כל שעה על ידי שליח
למברקה ביפו ומשם שוגרו לתעודתם.

מסיבות ברורות ביקש ועד תל-אביב שהחברות והמוסדות היהודיים בעיר
יקנו את בוליהם בסניף תל-אביב. התוצאות לא אחרו לבוא וכהכחה לכך
משמש מכתב של בנק קופת-עם א"י לוועד תל-אביב מיום 4.8.20 (נמצא
בארכיון העירייה) המאשר את בקשת הוועד ומבטיח לקנות את הבולים
הדרושים לו אך ורק בסניף תל-אביב. הסניף הלך והתפתח וכעבור זמן-
מה היה צורך להקים צריף מיוחד למכירת בולים על ידי משרד הדואר.

עקב קצב גידולה של תל-אביב נעשה עד מהרה המקום צר במשרד הדואר
בבניין הוועד והיה צורך בהעברת הדואר למקום מרווח יותר. הנהלת הדואר
באה לידי הסכם עם בעל-הבית ברחוב לילינבלום, פיינגולד שמו, שיבנה
בנין מיוחד לצרכי הדואר, תמורת שכר-דירה של 250 לא"י לשנה. ב-
8.10.23 הועבר הדואר למשכנו החדש ברחוב לילינבלום, פינת נחלת-
בנימין. המיון נעשה במקום, והחלוקה ליעדים נעשתה על ידי קבלנים.

אחרי זמן קצר העמידו לרשות הסניף גם רכב להובלת דברי הדואר.
לא ארכו הימים וגם משרד הדואר היחיד בעיר לא הספיק עוד לצרכים והיה

(איור מס' 3)

עותק אחד בלבד של החותמת
יפו (תל-אביב) התורכית נותר
כיום. החותמת מוטבעת על בול
תורכי, והוא על גזר מעטפה כך
שהחותמת היא חלקית. צילום
לא ברור מובא בספרו של פולק
על הדואר העותומני. שם הוא
טוען, כי הבול הוא מהסדרה
שהונפקה בספטמבר-אוקטובר

1915, דבר שאינו תואם את העובדות הידועות - סגירת בית הדואר
עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה ב-1914. החותמת המצוירת כאן
היא שחזור מתוך אותו פריט בודד. השחזור מובא בספר-

POSTAL CANCELLATIONS OF THE
OTTOMAN EMPIRE by J.H.COLES & H.E.WALKER

מתחייב: להעביר לדואר יפו מכתבים רגילים תמורת תשלום של 2 מיל
כ"א, מכתבים רשומים תמורת תשלום של 5 מיל כ"א, ומכתבי ערך
וחבילות בהתאם לערכם.

ב-25.1.1919 הודיע סמיגלסקי לוועד תל-אביב, על התפתחות "עסקו"
וביקש להעמיד לרשותו חדר בבניין המועצה שנמצא במקום מרכזי יותר
בעיר. אולם סמיגלסקי לא קיים, כנראה, את התחייבותו ביחס למחירים
שהציע, כי ביום 7.4.1919 פנה מר אהוד בן-יהודה בתלונה על כך לוועד
וטען, בין השאר, שאין זמנים קבועים ל"דואר הפרטי". ב-10.11.19 הציע
סמיגלסקי לוועד, לפי עצתו של מנהל הדואר ביפו, להכיר במשרדו כדואר
רשמי ועל מכתבו חתם אז "מנהל הדואר".

הקמת דואר תל-אביב

בתחילת שנת 1920 עלה כבר מספר תושבי תל-אביב לאלפיים נפש ומעלה
והדרישה לסניף דואר גברה. ב-10.3.1920 הוזמן דינגוף למנהל הדואר
הראשי לדיון על פרטי הקמת סניף דואר בתל-אביב וכעבור זמן-מה דווחו
העיתונים על הקמתו הקרובה. לוועד תל-אביב החלו להגיע בקשות של
מועמדים שהציעו עצמם לעבודה בדואר העתידי לקום. כאשר הגיע
ב-11.6.1920 האישור הרשמי של המנהל הכללי של הדואר, כבר היה הכל
מוכן לפתיחת הסניף. בארכיון העירייה נמצאת גלויה שהגיעה ב-29.6.20
מתל-אביב, הנושאת כבר חותמת דואר תל-אביב-יפו.

למרות הוראות המנהל הכללי של הדואר בארץ-ישראל, שהדואר יהיה
סגור בשבתות ובחגים, שיגר בכ"ז הרב הראשי של יפו, יחד עם מכתב
הברכה לרגל פתיחת הסניף, בקשה שלא לחלל את השבת בדואר החדש.
משרד הדואר הוקם בחלק מקומת הקרקע של בנין המועצה דאז (איור מס'
4) שהושכר לממשלה למטרה זו. שכר הדירה נקבע ל-50 ל"מ לשנה
(בארכיון העירייה נמצא העתק קבלה על שכר הדירה כנ"ל).

כמנהל הראשון של דואר תל-אביב נתמנה פישל זקס, שהיה עד אז מנהל
סניף הדואר בשכונת מאה שערים בירושלים. הוא הביא עמו לתל-אביב
עובדת דואר, שגמרה קורס לטלפוניסטים, על מנת להפעיל את שירותי
הטלפון.

דואר תל-אביב נחשב בתחילה כסניף של דואר יפו. כל המכתבים לתל-
אביב הגיעו ליפו ומשם הועברו אחרי מיונם ליעדם הסופי. כן הועברו למיון

שירותי הטלפון

עם פתיחת הדואר בתל-אביב הורכבו בו תחילה 30 קווי טלפון, בהם טיפלה טלפוניסטית אחת, זו שהביא עמו זקס מירושלים. בבניין החדש ברחוב לילינבלום הותקנו לאחר זמן-מה 50 קווים. במדריך הטלפונים הראשון, ששוכפל בסטנסיל ב-4.10.1920, מופיעים בתל-אביב 2 מנויים -ה"ה דינגוף וטולקובסקי. ואילו ביום 4.10.70, דהיינו אחרי 50 שנה, היו בשטח שיפוטה של תל-אביב בלבד (לפי נתונים מאת מנהל מדור הטלפונים) - 101,147 טלפונים.

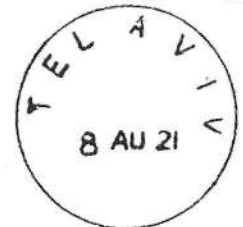
ולבסוף קוריוז: גם בתל-אביב הקטנה אספו הילדים בולים, אבל, כנראה, ניסו להשיגם בדרך-לא-דרך. ב-20.11.21 צלצל מזכיר העיר אל סגן מנהל הדואר כדי לברר גורלו של מכתב רשום שלא הגיע לתעודתו. במכתב התשובה הודיעו מהדואר, כי המכתב נלקח, משולחן העבודה של פקידה (בעת שטיפלה במברק) על ידי אחד הנערים, המסתובבים לעשרות במשרדי הדואר. אולם הנהלת הדואר הצליחה לאתר את המכתב ולהעבירו לתעודתו. כן נעשו סידורים והובטח שבעתיד לא יסתובבו עוד ילדים באולם הדואר.

ושערוריה מאותם הימים: ב-7.9.22 קיבל ועד תל-אביב הודעה טלפונית מהנהלת הדואר בירושלים, שסגן מנהל הדואר בתל-אביב שהומלץ עליו בשעתו, מעל בתפקידו והוציא מהקופה את הסך של 148.523 ל"מ. הוועד כיסה את הנזק והעביר את הסכום לירושלים.

החותמת הראשונה של
תל-אביב בתקופה
המנדטורית, היתה
בשימוש בין 20.6.20
ל-22.8.21

14.11.21-11.4.24

8.8.21-18.9.21
25.1.24

הכרח לפתוח סניפים נוספים. הסניף הראשון נפתח בפנינת הרחובות אלנבי-ביאליק. בתחילת 1931 הועלה הדואר בתל-אביב לדרגת "דואר ראשי".

פתיחת תאי הדואר בשבת

ב-10.6.36 קיבלו מחזיקי תיבות-דואר בתל-אביב חוזר מהנהלת הדואר בירושלים שבו נתבקשו להשיב, אם הם מעוניינים בפתיחת התיבות גם בשבת. כמה סערה בישוב. הרבנות הראשית, אגודת שומרי שבת, הוועד הלאומי, לשכת המסחר, התאחדות בעלי התעשייה ועוד ארגונים מקצועיים וציבוריים, פנו להנהלת הדואר ולעיריית תל-אביב שיתערבו למניעת חילול שבת בעיר.

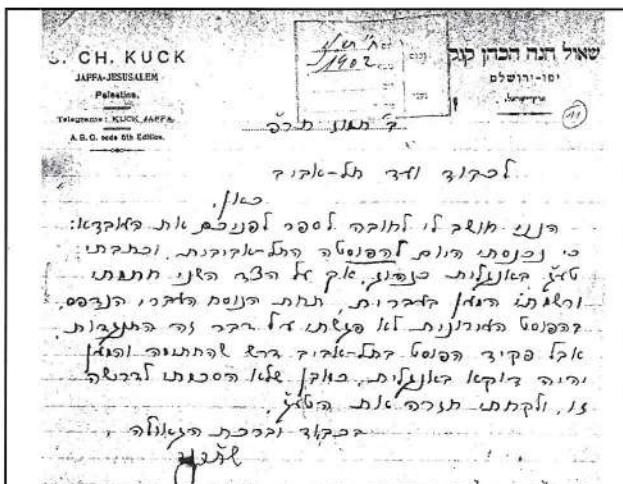
ישראל רוקח, ראש העיר דאז, מחה בתוקף, במכתבו מ-28.6.36, בפני השלטונות על החוזר דלעיל וביקש להשאיר את תיבות הדואר סגורות בשבת, כדי לשמור על אופיה של העיר העברית.

כתוצאה מכך נתקבלה בסוף דצמבר 1936 הודעה מהנציב העליון לבטל את ההוראות בדבר פתיחת חדר התיבות בדואר תל-אביב בשבתות ובחגים.

המברקה עוברת לתל אביב

המברקה היתה עד 1938 ביפו. ב-15.9.38 קבל מנהלה, פפרמן, מכתב איום מהכנופיות הערביות, שלא יעז עוד להופיע בדואר יפו. כתוצאה מכך העבירה הנהלת הדואר את המברקה לתל-אביב. פפרמן, יחד עם עורכי-דין ועם היוזם העיקרי עו"ד עמיקם, וכן פקיד הסוכנות היהודית, וביניהם גם משה שרתוק, פנו במשך הזמן להנהלת הדואר, למזכיר משרד המושבות בלונדון, ולוועדה המנדטורית של חבר הלאומים, בדרישה להתיר משלוח מברקים בשפה העברית. ביום 1.1.35 ניתן ההיתר לכך, אבל בתנאי שהמברקים יועברו דרך הטלפון (ולא במורס).

בתאריך 7.12.43 שיבשה סערה עזה את כל קווי הטלפון שבין תל-אביב וחיפה. מאחר שבדואר תל-אביב הצטבר מספר רב של מברקים בעברית (שנכתבו באותיות לטיניות), פנה פפרמן בדרישה למנהל הדואר בחיפה (ערבי), שיקבל מברקים באותיות מורס עבריות. לאחר מו"מ ממושך הסכים הלה לכך אחרי שפפרמן לקח על עצמו את האחריות למעשה כלפי השלטונות. לאחר מכן התחיל מו"מ עם השלטונות בנדון זה ולאחר זמן קצר הושג היתר רשמי המאפשר משלוח מברקים בעברית בצופן מורס.

"העברית והדואר המונדטורי"

שאל חנה הכהן קוק

יפו - ירושלים - ארץ ישראל

הנני חושב לי לחובה לספר כאן לפניכם את העובדה כי נכנסתי היום להפוסטה התל-אביבית וכתבתי טע"ג באנגלית כנהוג. אך על הצד השני חתמתי ורשמתי המען בעברית, תחת הנוסח העברי הנדפס. בהפוסט העירונית לא פגשתי על דבר זה התנגדות אבל פקיד הפוסט בתל-אביב דרש שהחתמה והמען יהיה דווקא באנגלית, כמובן שלא הסכמתי לדרשה זו, ולקחתי חזרה את הטע"ג.

בכבוד וברכבת הגאולה

שח' קוק

תודה ללייל גלעד מהמוזיאון לדואר ובולאות על גילוי מכתב זה

בבלורוס - שגאל בשנית

יצירות הצייר היהודי מרק שגאל שולבו במאות בולי דואר במספר מדינות ובסדרות גדולות. זה שנים אחדות, שמדינות באיים הקריביים, ה"מתפרנסות" במידה מסוימת מבולי דואר, מנפיקות שפע בולים בנושאים מבוקשים על ידי האספנים. לפני מספר שנים הופיעו במדינות אלה בולים במיבצע אזורי ובסדרות שעברו "מניין", בתוספת גליונות זיכרון והשמחה היתה גדולה. כל יצירת שגאל ידועה הועתקה לבול דואר...

מאת אריה לין

לשגאל ואשר בינם לבין שגאל מפריד אוקיינוס רחב, בכל המובנים. אגב, שגאל נולד למעשה בכפר בשם ליוונו, לוד ויטבסק, אבל יצירותיו מזכירות דווקא את ויטבסק, העיר הסמוכה הגדולה יותר. שגאל נולד ב-1887 וב-1910 עבר לפריס, שם למד והושפע מאוד מן הקוביזם, הוא צייר בסגנונו המיוחד את החיים העלובים בקרב היהודים, נטולי השמחה, ומבקרי האמנות בצרפת שיבחו את עבודותיו. עם שובו לויטבסק ב-1914, היה פעיל במהפכה הרוסית ונתמנה שר לענייני אמונות. ב-1923 חזר לפריס לצמיתות ובה הגיע לשיא השיגור.

עדה לאספני שח-חט

מסתבר שבישראל אין אספני שח-חט רבים והבולים המופיעים לכבוד שמחמטאים ידועים, מבוקשים דווקא על ידי אספני יודאיקה. הסיבה היא שרבים משחקני השחמט הנודעים הם יהודים או לפחות דם יהודי זורם בעורקיהם, מה שנקרא בפי האספנים "חצי יהודי". לאחרונה הופיעו בכמה מדינות בולים בנושא שח-חט ואנו מוצאים שם לא מעט יהודים. בבנין לשעבר, היא קונגו שבאפריקה, הופיעו על בולים מיכאל טל ומיכאל בוטביניק, שניהם שחמטאים רוסיים ממוצא יהודי, ששנים היו בשיא ההצלחה. בצ'אד, אף היא באפריקה, הופיע על בול בובי פישר, האמריקני, "חצי יהודי" בלבד אבל גם הוא ברשימת "אלופי העולם". בגויאנה שבאמריקה הדרומית, הופיעו בולים עם דיוקנאות של גארי כספרוב (הרוסי, "חצי יהודי") ורוברט (בובי) פישר, שהזכרנו. בניגר שבאפריקה הופיעה סידרה גדולה של שחמטאים יהודים: גארי כספרוב, בובי פישר, בוריס ספסקי, מיכאל טל, עמנואל לסקר ועוד. אכן, שורה מכובדת של שחמטאים יהודים וכן המחיר...

בהונגריה - שיחזור בית כנסת

דואר הונגריה סיפק לנו חותמת עברית נוספת, הפעם לרגל שיחזור ארון הקודש מימי הביניים, בעיר סופרון. בחותמת מופיעה המילה "שדי" בעברית, מעליה מנורה ומתחתה אורנמנטים יהודיים. החותמת הוטבעה ב-1 ביולי 1999. חותמות אחרות שהוטבעו השנה בהונגריה, הוקדשו לשני אירועים בעלי משמעות יהודית: האחת - יום שחרור ירושלים 13.5.99; והשנייה - יום

אחר כך היתה רגיעה עד שבלורוס (רוסיה הלבנה), המדינה בחבר המדינות, לשעבר ברה"מ, מצאה גם היא עילה להנפקת בולי שגאל. העיר ויטבסק היא בירת מחוז בבלורוס וגם העיר בה נולד שגאל, אחד מגדולי הציירים בזמננו. אין לבלורוס אף לא צייר מקומי אחד שזכה למוניטין כשם שזכה שגאל.

יש לבלורוס כמה להתגאות וסיבה טובה לתת לצייר הנודע, את הכבוד הראוי לו.

ויטבסק, עירו של שגאל, נוסדה כבר במאה ה-11 אך נהרסה כמעט כליל במלחמת העולם השנייה. יהודים ישבו בה כבר במאה ה-16 ובמאה ה-18 פעל שם מרכז של חסידי חב"ד. אך כל אלה הושמדו בכיבוש הגרמני ב-1941.

שגאל הנציח בציוריו יותר מפעם אחת את עיירתו ואחדות מיצירותיו נושאות אף את שמה - ויטבסק. הרי זו סיבה נוספת, להנציח בבולי דואר את יצירות שגאל בבלורוס.

הפעם הופיעה שם סידרת בולי אמונות עם יצירות אמנים בלורוסיים, תלמידיו של שגאל. במקביל, הונפקה גליונית עם יצירות שגאל.

אין ספק, שמבחינתנו כיהודים, זו חוויה לראות במדינה כבלורוס בולי דואר במוטיבים יהודיים, כפי שזה מאופיין ביצירות שגאל רבות. יש, איפוא, לברך על כך ובודאי יותר מאשר על בולי האיים הקריביים המוקדשים

סנדומייש בפולין, מולדתו. הדואר כיבד את ביקור האפיפיור בחותמת המראה, זה לצד זה - שני לוחות הברית עם מספרי הדיברות ולצידם הצלב והצלב...
האמנם ילכו השניים יחדיו?
החותמת כשלעצמה מעניינת ואף אספן יודאיקה לא יותר עליה.

הזיכרון לשואה, שנערך ב-13 ביוני בעיר קסולנאשנק.
בחותמת הראשונה - סמל ירושלים והמילים "יום שחרור ירושלים"
בעברית, ובשנייה - מגן דוד והמילים "שמע ישראל" בעברית.
אכן, יישר כוח למיודענו, הכומר סינשו יחונתן על יוזמתו הבלתי נלאית.

לוחות הברית לצד הצלב

בבולאות יש קוריוזים רבים, לעיתים רציניים ולעיתים אפילו מצחיקים.
מסתבר שבבולאות יש מרכיבים רבים, למשל הפרק האסטטי עם בולי תנ"ך ודמויותיו, הפרק האמנותי, עם בולי אמנות; או למשל הפרק הקלאסי, שאמנם משעמם ויזואלית, אך מעניין ערכית ויש גם פרק טראגי, במיוחד זה הסוקר את תקופת השואה שפקדה את עמנו באירופה; ויש בוודאי גם פרק הומוריסטי-קומי. מה שלא ידענו, מסתבר, הוא שיש גם פרק טרגי-קומי.

להגדרה זו הגעתי כשראיתי את חותמת האירוע החדשה של דואר פולין, שהוקדשה להוד קדושתו, האפיפיור פאולוס השני.
ב-12 ביוני השנה ביקר האפיפיור בעיר

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב
(Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאויר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

כיצד להצליח באיסוף בולי כל העולם?

מאת מילוב נרגא

בולי ישראל בכתבה זו הם במסגרת הצעה לבול האחד (מתוך האפשרויות השונות) המייצג את המדינה

האיסוף שלך, ואף תוך קביעת אתגרים קשים, ככל שתרכזה הדרך הפשוטה

ביותר להצטמצם מרצון היא לאסוף בולים לפי נושא. חתולים, ספרות, אולימפיאדות, כלי מיתר (מוסיקה), הם נושאים נרחבים ואלפי בולים הונפקו ע"י מאות גורמים בכל אחד מהנושאים. בתי-כנסת על בולים, דב הפנדה, קלפי משחק, הם נושאים עם מספר בולים מצומצם יותר. אין נושא בעולם שלא הונפקו בולים הקשורים בו. ענף האיסוף לפי נושאים הוא מאד

הדרך לירושלים

הדגל

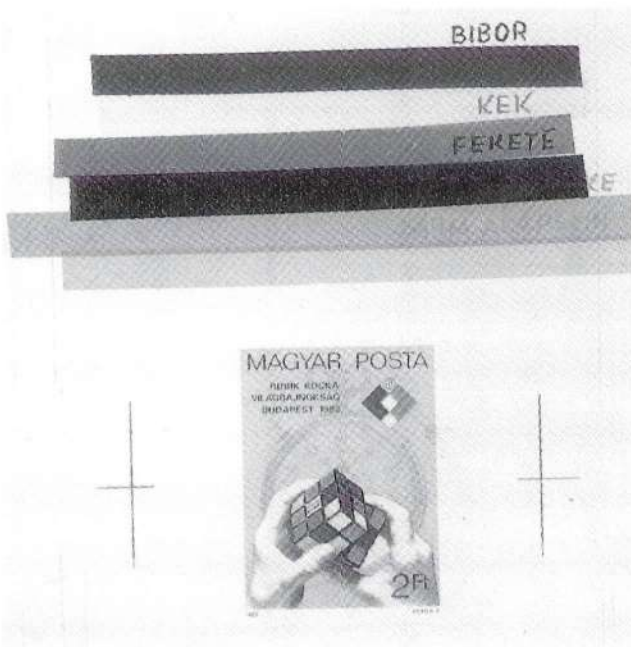

באופנה, ואיל"ת האגודה הישראלית לבולאות תימאטית, תשמח בוודאי לסייע לכל מעוניין.

בול מייצג מכל מדינה?

ניתן להחליט על רשימת מדינות שחברות באיגוד הבולאות העולמי בלבד, או שהיו חברות בעת הנפקת הבול. הייצוג של כל ישות מנפיקה יכול להיות ע"י בחירה של בול ייצוגי שלה. למשל, במקרה של ישראל, ניתן לבחור באחד מהבולים - דואר עברי, מנורה, דגל, הכרזת העצמאות

המנורה

הצעת האמן לבול הקוביה ההונגרית

החלטת לאסוף את בולי כל העולם. אחרי זכייה בלוטו קנית בית גדול וחדש, עם חדרים וארונות ומדפים די הצורך לשים עליהם את אלבומי הבולים של כל

בול הקוביה - דואר הונגריה

העולם. מובן שנאלצת לשכור מזכירה שתסייע לארגן את יותר מ- 10,000 הבולים החדשים שיוצאים מדי שנה בכל העולם. אם הסיפור לעיל אינו נכון, כיצד אתה מציע להסתדר?

ובכן, אין צורך להיכנע. יש דרכים רבות "להסתדר" עם איסוף בולי כל העולם, בלי לגרוע מהנאת

דואר עברי 1,000 מיל

שלח את עמי

לשינוי המטבע, למפה (הגבולות), לבול מס' 1, למוסדות השלטון וכך הלאה. אם נסתפק בבול לכל מדינה או ישות מנפיקה מוכרת, גם אז נגיע למאות בולים. יש אספנים שמעדיפים את ההקשר האישי. אני מכיר אספן שאוסף בולים מכל העולם שיום הופעתם היה ביום הולדתו. אחרים אוספים בולי המדינה בה נולדו, משנת לידתם ועד שנת עלייתם לישראל ומאז הם אוספים את בולי ישראל. שמעתי פעם על אספן שאוסף את כל מספרי קטלוג 111, מכל המדינות. קורה שלפעמים הקטלוג העולמי משנה את הספר, ואז האספן שלנו מוסיף לתחום איסופו גם את הבול שהיה בעל מספר אחר, ולפתע קיבל את המספר 111. אין זה משנה אם לאוסף העולמי שלך יש הגדרה מצומצמת או נרחבת יותר, כל עוד אתה זוכר שהנך אוסף להנאתך האישית בלבד. זה היופי שבתחביב הבולאות – כל אחד נהנה משיטת האיסוף שהוא בוחר בה.

עצמאות 25

(גיליונית 1973) ועוד. בצ'כיה הוקמה אגודה לאיסוף גיאופוליטי – המרכזת אספני בולים המתמקדים באיסוף בולים המתייחסים לדגל המדינה, לשמות משתנים של המדינה (שינוי סוג המשטר),

הרצל

רשימת המציגים והתצוגות בתערוכת "תל-אביב 99"

לוח בולאי המשך מעמוד 3

שם	שם האוסף
התאחדות בולאי ישראל	מעטפות היחידה להנצחת החייל
אלגרוד סטיוארט	יעשו לי מקדש, ושכנתי בתוכם (בתי כנסת)
אלוני צבי	בין 3 רשויות דואר 1948
אפרת צבי	חי במקרא ובמקורות
אפרת משה	חי במקרא ובמקורות
גבור זיא קרופי	אלברט איינשטיין- חייו ופעילותו
וורגן שלמה	אולימפיאדות
זינשטיין רונן-נוער	המשחקים האולימפיים
חרש יוסף	מבטן האדמה ועד תכשיטי כתר מלכות
לביא אריה	צלם-מצלמה-צילום
לדור אסף-נוער	מפות
לין אריה	פרקים בתולדות עם ישראל
מגר יהושע	עבודת אדמה מראשיתה של החקלאות ועד ימינו
נוי זהר	קולנוע
פייבל, ד"ר הדי	צלב אדום
קפלר נעמי	חיפוש אחר מרפא
שבתאי יעקב	ישראל 1948-1968 ביול קנסות וגביית דמי דואר
שוורץ אריק	התפתחות הגזעים בקבוצת כלבי השפיץ
שוורץ יוחנן	התנ"ך
שטיר דובי	תעריפים ודרכים-א"י בתקופה העות'מנית

E-STAMP מדפיסה על מעטפותיה את המשפט "נא להכיר את העתיד. בולי E-STAMP INTERNET, 9 באוגוסט 1999". עד כה לא נמסר על האפשרות שהמעטפות הנ"ל יועמדו גם לרשות אספנים.

שירות הדואר הפדרלי הודיע שאין בכוונתו להפעיל בולאות ממוחשבת בסניפי הדואר הרגילים. אפשר להשיג פריטים בולאיים אלה רק מאלה שרכשו אותם על ידי המחשב האישי שלהם. נודע כי שתי החברות הנ"ל עומדות לפתוח במיבצע אגרסיבי לקידום המכירות של השיטה החדשה.

דוברי שירות הדואר אינם מודאגים שמא השירות החדש יפגע בעסקי הדואר הפדרלי הקונונציונלי. לדעתם, הבולים המודבקים יישארו תמיד מוצר בולאי עיקרי. עם זאת, השירות הפדרלי מפעיל מערכת הסברה כלפי עובדי הדואר כדי להרגיעם מהחשש שמא ייפגע השירות ויצומצמו שירותיו.

סרטים נודעים על בולי ארה"ב בשנת 2000

שני הסרטים הנודעים פארק הירור וטיטאניק כלולים ברשימת הנושאים שיופיעו על בולי ארה"ב החל באפריל 2000. השניים הם חלק

מלחמת המפרץ ונכללת ברשימת 15 הנושאים שנבחרו על ידי הציבור ושיופיעו על בולים בשנת 2000 בארה"ב. בתמונה - הבול שהונפק ב-1991 לכבודם של משתתפי מלחמת המפרץ.

לעומת זאת, המערכת של חברת STAMPS-com מחייבת שהמחשב האישי של המשתמש יתחבר לאתר החברה בעת הדפסת הבולים. שתי החברות יחייבו את המשתמשים בסכום גבוה ב-10% מערך הבולים הנרכשים. לפי החוק כרגע, מותר לאדם להדפיס בולים, בשיטה זו, בסכום כולל של \$500 לחודש. מכאן שהמערכות החדשות מתאימות לעסקים קטנים ולמשרדים הפועלים בבית המגורים. שוק זה קרוי בפי החברות בשם SOHO. אנשי החברות מצביעים על הנוחות שבהדפסת בולים בבית מתוך המחשב האישי, במקום לרכוש בסניף הדואר או במכונות המכירה.

כל 4 החברות הנ"ל הנפיקו מעטפות המציניות את טכס חנוכת השירות החדש שנערך ביום 9 באוגוסט, אבל 2 החברות הפעילות הוסיפו למעטפות את ציון יום ההפעלה הראשון. חברת STAMPC COM אימצה את הסיסמא "לא תישאר בלי בולים", ומפיצה כובעים וחולצות עם כתובת זו. חברת

מפעילים בולאות ממוחשבת

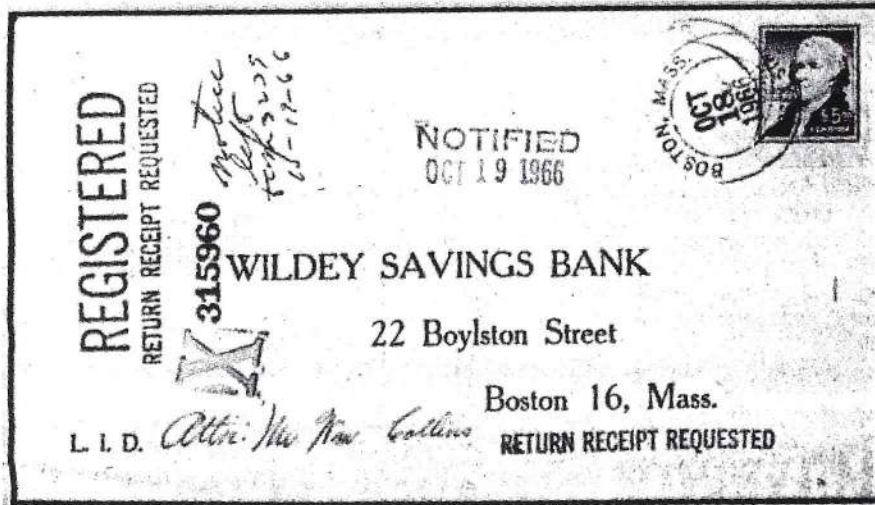
אומרים לנו יודעי דבר, כי השירות הדוארי הממוחשב ייעשה פופולרי ובמשך הזמן יורחב לשירותי דואר נוסף לבולים. בארה"ב מכניס שירות זה PC POSTAGE - כלומר "בולים ממחשב אישי". כיום, שירות זה מוגבל לבולי דואר רגיל, דואר אקספרס. דואר עדיף (PRIORITY) ודואר חבילות. אבל שירות הדואר של ארה"ב מתכוון להרחיב את "דואר הבר-קוד הדו-מימדי" (ראה אזור) גם לדואר בינלאומי, דואר רשום, דואר מבוטח (INSURED) ועוד.

השלב החדש בבולאות נפתח בארה"ב ב-9 באוגוסט 1999, שבו קיבלו שתי חברות את האישור הפדרלי להתחיל לשרת את הציבור בדואר הממוחשב. השתיים הן STAMP SCOM-1 E-STAMP CORP. מקליפורניה. שתי חברות גדולות נוספות עדיין בודקות את מערכות הציוד שלהן ומקוות להפעילו בסוף השנה.

המערכות החדשות מבוססות על מחשב אישי של המשתמש ועל מדפסת לייזר הצמודה לאתר האינטרנט של החברה המפעילה. לקוחות חברת E-STAMP ירכשו התקן שמחירו \$50 ואשר יוצמד למחשב האישי שלהם. הבולים יירכשו מאתר האינטרנט של החברה ויאוחסנו בהתקן של המשתמש לצורך הדפסתם על מעטפות או על מדבקות.

כך נראה הבר-קוד שיודפס על המעטפה ואשר כולל את כל המידע הדרוש אודות הבול שנרכש דרך המחשב האישי.

המעטפה שנמכרה באלפי דולרים.

התחייבו להגביר את שיתוף הפעולה ביניהן להחדרת תחביב איסוף הבולים. הן נפגשו באי התעלה ג'רזי ביוני השנה.

מומחי הבולאות של ג'רסי, אלנד, פארו, גילברטר, גרילנד, גרנסי, איי מאן, מלטה, מונקו והאז'מ' דנו באתגרים של השוק הבולאי הבין לאומי.

הנושאים העיקריים שנדונו היו השימוש באינטרנט, סידורי, וכו' הפופ כאמצעים לתעמולה. נדונו גם נושאים "כבדים" יותר- כמו המעבר למטבע האירו וביטול המונופולים של שירותי הדואר.

כמה עולה אוסף דיסני?

פרסומת מסחרית בלינס המתפרסת על שני עמודים מנסה לשכנע כי כדאי עכשיו לקנות בולי דיסני, אחרי שהופסק החוזה בין אולפני דיסני לסוכן שהנפיק בולים כאלה עד כה למספר רב של מדינות. הטיעון הוא שבמסגרת סיום החוזה ועפ"י דרישת אולפני דיסני, הסוכן המנפיק נאלץ לחסל את המלאי שלו ואין יותר, לאף סוחר בולים, מלאי גדול משלו.

הצרה היא שהאלבום המודפס מראש הוא כבר בן 12 (שנים עשרה!) כרכים (מוצע במיבצע בכ-430 דולר) ומחיר הבולים והגיליונות מסתכם ב-\$6,471.71.

המעוניין יכול לרכוש את כל האוסף "רק" ב-\$5,509.68. ממש "מציאה". נקווה שהאוסף האינטלגנטי ידע כיצד להתייחס להצעת הרכישה.

מדובר במעטפת דואר רשום עם אישור המסירה שנשלחה על ידי בנק אחד לבנק אחר, כלומר מדובר במכתב מסחרי ולא בולאי. הבול, במצב לא חתום או חתום, כלל אינו נדיר, ואף הוטבעו כ-34,300 מעטפות יום ראשון ב-19 במרץ 1956.

מסתבר, כי ידועות רק 7 מעטפות מסחריות מבולות בבול זה, שנים מהן נשלחו למטרות בולאיות. המעטפה שהשיגה מחיר פנטסטי זה, הנה היחידה מבין ה-7, המבולית בבול בודד. כל היתר-נושאות ביול מעורב.

המכתב נשלח בתוך בוסטון ב-18 באוק' 1996 והחשבו לתעריף 5 הוא \$ הוא: 5 סנט תעריף מכתב מסוג א'; התעריף לאישור מסירה - 10 סנט; \$3.35 התעריף הבסיסי לשירות הרשום והביטוח הלא דוארי לערך של \$10.000; \$1.50 נוספים שולמו בעד ביטוח של עוד \$10.000 בתעריף של 15 סנט לכל אלף דולר ערך. לא פלא שאין מכתבים רשומים רבים נוספים שבהם הועבר ערך כולל של \$20,000.

מחירים כאלה לפריטים מאד מודרניים, מושגים כמובן בשל התחרות בין מציגים בענף תולדות הדואר שכיום מוביל באופנה (ליד התימאטיקה). מי יודע כמה אוצרות ישראליים דומים מצויים במקומותינו.

10 מדינות קטנות באירופה- למען הבולאות

עשר רשויות דואר של מדינות קטנות באירופה

מסדרה של 15 בולים שנועדו לציין את אירועי העשור האחרון של המאה ה-20. הנושאים נבחרו במשאל ארצי שנערך בחודש מאי החולף. גם סידרת הטלוויזיה הפופולרית סיינפילד מצטרפת לשני הסרטים הנ"ל כדי לייצג את אמנות הבידור האמריקנית של שנות ה-90. מנהל שירות הדואר הפדרלי מסר, כי בבחירת הנושאים, היתה השתתפות גבוהה מאוד של ילדים בגיל 8-12, אשר היוו 60% מכל המשתתפים.

בין הנושאים שנבחרו - אתרי האינטרנט, גרפיקה ממוחשבת, מלחמת המפרץ, מציאות מדומה, שיפור החינוך, מקצועות ספורט מסוכנים ושובו לחלל של האסטרונאוט ג'ון גלן ב-1998.

הוקם צוות למאבק בבולים הבלתי לגאליים

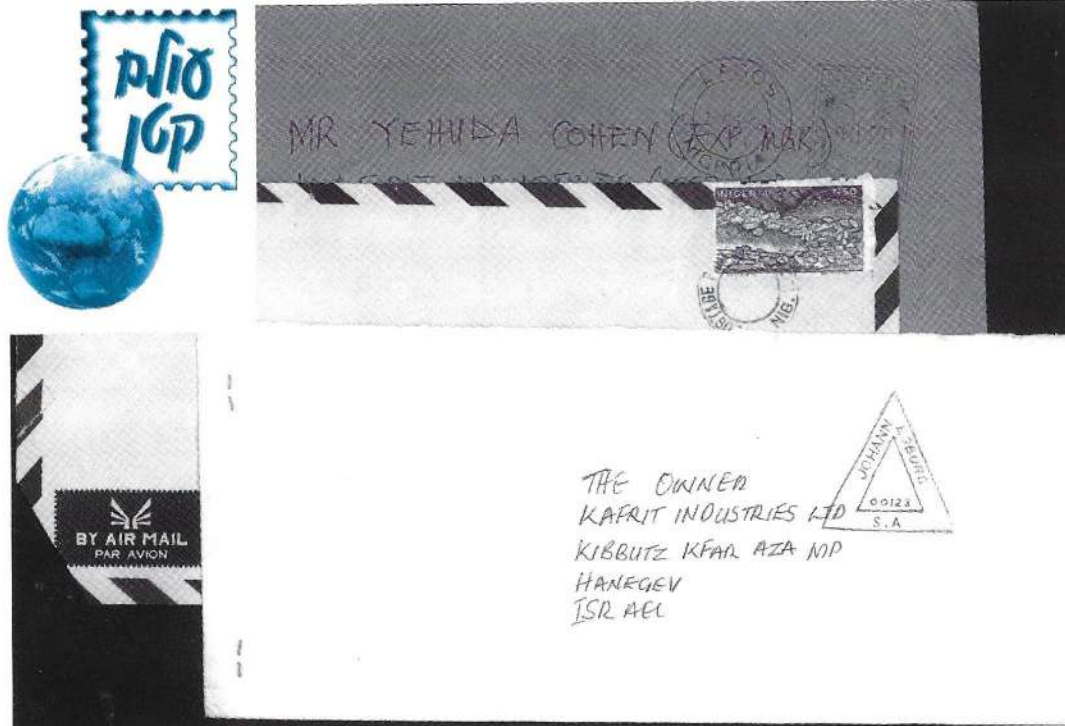
איגוד הדואר העולמי UPU הקיים צוות מיוחד שיסייע במאבק כנגד הופעת בולים לא לגאליים בשוק הבולאי. עולם הבולאות מודאג מהתרחבות התופעה של הנפקדת בולים בשם רשויות דואר שונות, ללא אישורן. הדבר פוגע במיוחד במדינות המתפתחות הזקוקות לכל מקור של הכנסה כדי לפתח שירותי דואר נאותים. האיגוד העולמי מודע לכך, שהתופעה התרחבה לאור הפוטנציאל הכלכלי הגדול הטמין בבולאות המודרנית וכן בגלל אווירת התחרות העסקית החריפה המאפיינת את הכלכלה העולמית. כן מדאיגה העובדה, שלמרות אי-חוקיותם של בולים רבים הם מצאו דרכם אל קטלוגים, דבר שמטעה את האספנים ומטיל צל על הבולאות כולה. הצוות שהוקם נצטווה לפתח תכנית שתאפשר זיהוי מהיר של נוכלים וזייפנים וחילופי מידע בינלאומיים בנושאי הזיופים.

גם מעטפות מודרניות עם בול פשוט עשויות להיות יקרות

מעטפה עם בול 5 דולר המילטון מהסדרה מן המניין, ארה"ב 6-1954, שברה שיאי מחירים במכירה פומבית בארה"ב, בסוף אוגוסט '99 המעטפה נמכרה ב-\$7,762 כולל עמלה, מחיר מדהים עבור פריט מודרני של תולדות הדואר.

"העוקץ" ממשיך להגיע מניגריה

זרם מכתבי "העוקץ" מניגריה ממשיך להגיע גם לישראל, מנהלי חברות מתבקשים במכתבים אלה, לשלוח טפסים ופרטי הבנק של חברותיהם כדי להתחלק עם פקידים "גבוהים" ניגריים "ביתרות" כספים מחברות נפט. נראה שפתאים נולדים כל יום. הרמאים דואגים לזייף גם בולים וחתימות תשלום, כדי לחסוך את דמי הדואר. הבול באחת המעטפות מזויף (הוכן במכונת צילום צבעונית). (תודה ליורם כהן (דובוש) על המטפות)

ROMANO SALE HOUSE OF STAMPS LTD רומנו בית מכירות בולים בע"מ

מכירות פומביות גם דרך הדואר והאינטרנט

Internet: <http://www.romano.stampcircuit.com> E-mail: romano@stampcircuit.com

המכירה הבאה: 5 בנובמבר 1999

החומר: בולים מכל העולם * ישראל, כולל תימטיקה לפי נושאים, שטרות ישראל ומנדט, מטבעות עתיקות. אספני תשניות זרחן בבולי ישראל: שמחים להודיע על דפי אלבום מיוחדים עם תמונות הבולים וצינוי מקומות של פסי הזרחן, עם כיתוב עברי-אנגלי, הדפים מיוצרים על ידי חברת LINDNER החברה המובילה בעולם לאביזרי בולאות ואלבומים. אנו מעוניינים בחומר בולאי מעולה עבור לקוחות בחו"ל. (שגיאות ישראל, תמאטיקה, מושבות אנגליה, מושבות צרפת, אנגליה, מנדט ואירופה הקלאסית)

Y. TSACHOR, Eng.
PHILATELIC EXPERT

Tel-Aviv, 15th March 99

Certificate

DESCRIPTION: Doar - Ivri 5 mils (1948 First Coins #2 in all catalogues) plate block of 4, plate 1-SR, CD 16.5 mms #10710 on Thin White paper, original gum, light trace of hinge on top margin.//

דיזנגוף סנטר ת"א 61231 TEL AVIV DIZENGOFF CENTER טלפקס: 972-3-5282790 Tel & fax:
דואר: ת.ד. 23274 תל אביב 23274 MAIL:P.O.B 23274 TEL AVIV

שלב חדש בבולאות האוסטרלית:

בול בצירוף תמונה אישית

ורואים בכך קידום האספנות בפרט והתחביב בכלל לעידן חדש של צורת תקשורת מהנה ואקטואלית.

נושאי הברכות שעל שבלי הבולים הם אלה:

1. יום הולדת שמח - בתמונה נראים עוגה ונרות.
2. חג מולד שמח - בתמונה קישוטי החג בול זה לא בא במקום הבול CHRISTMAS 1999 שהוציא דואר אוסטרליה.
3. תינוק נולד - בתמונה דובון כשי לחינוך.
4. חושבים עליך - בתמונה עט ונייר.
5. ברכות מזל טוב בתמונה טבעת נשואין וורדים.
6. ברכות - חייית הקואלה שוב מככבת כשגרירה אוסטרלית. בול זה נועד בעיקר לאגרות דואר לחו"ל.
7. ברכות - על בול אניית המפרשים את הבולים עיצב כריס סוריי ממלבורן וההדפסה נעשתה בליטורפיה

זה התחיל כניסוי שיווקי בתערוכת אוסטרליה 99, שנערכה במרץ שעבר: הדפסת תמונת השולח על שובל הבול. הניסוי תפש תאוצה כה רבה, עד שדואר אוסטרליה הגיע להחלטה: כל אחד יכול. השיטה החדשה של הבול האישי PERSONALISED STAMPS (P-STAMPS) הופעלה ב-1 בספטמבר לגבי ששה בולי ברכה, אחד בערך של 1 דולר אוסטרלי וחמישה בערך של 45 סנט כל אחד. הנושא אף מילא את כל שטחו של הבולטין היוצא לאור על ידי השירות הבולאי של אוסטרליה. הבולטין מספר כי בעקבות התערוכה, התפרסם הבול האישי בכל רחבי אוסטרליה. אספנים וקהל סתם התלהבו מהרעיון וגם בארצות העולם גוברת ההתעניינות. מותר להניח שיהיו ארצות נוספות שילכו בעקבות אוסטרליה.

לדברי עורך הבולטין, דוד מיידן, הבול האישי יופק בעתיד בעיקר בקשר לאירועים מיוחדים ואלה שיחגגו אירוע זה, או שקשורים בו בצורה זו או אחרת, יוכלו לצרף את תמונתם להדפסה על השבל.

מי שקונה היום באוסטרליה את הבולים הנ"ל, יוכל לקבלם עם שבל שעליו טקסט, או להשתמש בשירותי הדואר כדי להדפיס את תמונתו שלו כשולח, או תמונה הנמקן. נוסף ל-6 הבולים שהזכרנו, שירות הבול האישי יתאפשר גם לגבי הבול של אניית המפרשים WOODSIDE POLLY, שיצא לאור במרץ שחלף, בדומה לעיצוב שהיה בניסוי בתערוכת אוסטרליה 99.

מעצבי הבול האישי טוענים, שהאינטרס של האספנים עמד לנגד עיניהם. לכן מודפסת התמונה על השובל ולא בגוף הבול עצמו, כך שהאספן יכול להסתפק בבול עצמו כי אין ערך אספני לשובל עם תמונה. שירות הבול האישי האוסטרלי מקווה שנושאי הבולים יהיו רלוונטים ואקטואליים בעיקר לאור סביבת התחרות שיוצרת התקשורת האלקטרונית. השלב הבא בבולים האישיים יהיה בול CELEBRATE 2000

שיופץ ב-1 בנובמבר 99. בולי ברכות נוספים יונפקו ביוני 2000. ברוב שמיד מתעוררות שאלות, האם יוכלו גורמים מסחריים לנצל את השיטה ולהדפיס חומר פרסומי במקום תמונות אישיות? האם קיימות מגבלות כל שהן על שימוש חפשי שכזה? האמת שפרסומות באמצעות בולים אינה דבר חדש והיתה נהיגה בסוף המאה ה-19.

אגב, קיימת גם סכנה של שימוש לרעה למשל על ידי חומר פורנוגרפי, דברי הסתה וכו'. השירות הבולאי האוסטרלי עומד בקרוב לבדוק את העניין מבחינה משפטית ולפרסם תקנות בהתאם. אולם כבר עתה נמסר, כי לא יורשו תמונות של אנשים עם העוויות פנים או תנועות מגונות, לא תמונות של חיות מחמד, ולא סמלי לוגו מסחריים. בינתיים חוגגים הבולאים האוסטרלים את היותם ראשונים בבולאות האישי

הבולים עם דמויות של אנשים שהשתמשו בהם לצרכי איחולים וברכות.

אופסט. מידות הבול הן 30.55 X 30 מ"מ ומידות השבל 16.66 X 30 מ"מ, הניקבוב 14X14.

בשלב זה, שירות הבול האישי מוגבל לתחומי אוסטרליה בלבד אבל רשות הדואר שם מתכננת אפשרות להזמנת בולים אישיים דרך האינטרנט.

פילטליים). נקבעו האתרים ב-5 אחוז העליונים, אתרים של 3 כוכבים, 2 ואחרים. בשנה הבאה ישפט האתר של התאחדות בולאי ישראל.
<http://www/israelphiatelly.org.il>

התאחדות בולאי ישראל
שולחת את מיטב הברכות
ל- "סין 99"

The Israel Philatelic Federation
extends greetings and best wishes to
CHINA '99

ואילו הפרס הגדול הלאומי ניתן לשן ז'נגואה, מסין, עבור האוסף דואר מזרח סין.
לראשונה בתערוכות פ.י.פ. הוערכו 66 אתרי אינטרנט בנושאי בולאות. לאתר הטוב ביותר ל- 1999 נבחר האתר של ג'וסף לופט (מקורות

איור מעטפת ברכה לתערוכה
שהוכנה על ידי ה.ב.י

המציגים הישראלים השיגו תוצאות מצוינות:
* יוסי חכמי - צילון קלאסית-זהב גדול-95 נק'
* שלמה שטרן - בריה"מ 1923-1917 זהב - 90 נק' (זהב ראשון)
* משה מיכאלי - צלב אדום-מוזהב גדול - 87 נק' (שיא אישי-מוזהב גדול ראשון).
* משה בן-צבי-מטאורולוגיה-מוזהב - 83 נק' (שיא אישי)
* משה בורשטיין-בלגיה קלאסית-מוזהב - 80 נק'.
* שי שבתאי-קשרי הדואר של העם היהודי 1939-1948 - כסף גדול - 76 נק'.
נציגי ישראל לתערוכה היה אלי ובר ואדי לייבו שימש שופט. תואר אלוף-האלופים הוענק ללי וג-קו מדרום קוריאה על אוסף קוריאה. הפרס הבין לאומי הגדול הוענק לקנאי היריוקי, עבור אוסף יפאן

הישיגים יפים לישראל בתערוכת סין 99

1.2 מיליון מבקרים היו בתערוכת סין 99 שנערכה ושנעלה ב-30 באוגוסט. כרטיס כניסה לתערוכה, במחיר 20 יואן (המשכורת המקובלת היא 500 יואן), לא הרתיע את המוני הסינים ששילמו גם 100 יואן בעד כרטיס בשוק השחור.

DORON WAIDE

Tel: (516) 321-5985

Fax: (516) 321-6020

P. O. Box 548-M

Bay Shore, NY 11706 USA

MAIL BID AUCTIONS

Buying, Selling, Want List, Consignments

- FORERUNNERS
- PALESTINE MANDATE
- JUDAICA
- INTERIM PERIOD
- J.N.F.
- ISRAEL
- 1948 DOAR IVRI, 1ST HOLIDAYS & POSTAGE DUES, ERRORS AND VARIETIES

Free Illustrated Catalogue Upon Request

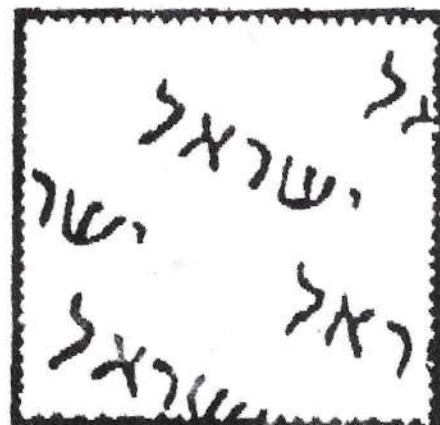
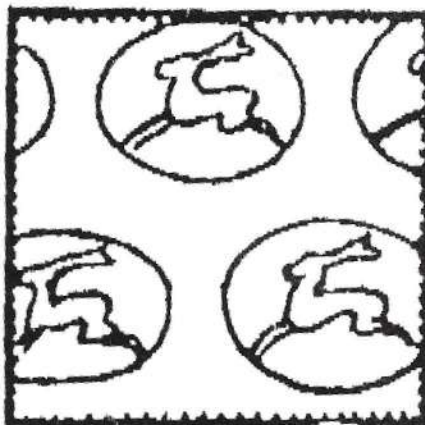
סימן מים

ציורים, סמלים או דגמים המוטבעים בנייר במהלך ייצורו בשלב העברת העיסה בין גלגלי לחץ מחורצים. הדגם המוטבע בלחץ שובר את הסיבים. ניתן להבחין בסימן המים כאשר מסתכלים בנייר אל מול אור חזק. מטרת סימן המים היא מניעת זיופים. חלק מבולי ישראל, שהונפקו עד אמצע שנות ה-60, הודפסו על נייר ובו סימנים אלה.

מדור חדש זה מזמין את
הקוראים לשלוח לנו בקשות
להסבר מושגים בבולאות
שאינם ברורים.

2: סימן מים מס' 2 (מופיע בשמונה מצבים:
ישר, הפוך, הצבי פונה שמאלה או ימינה
וההדפסה מקדימה או מאחור).

1: סימן מים מס' 1 (מופיע בשני מצבים)

סימני המים על פני כל הגיליון

סימן מים צדדי (MARGINAL)

יש שסימני המים אינם מגיעים לשוליים הלבנים של גיליון הדפוס ויש שבשוליים מוטבעים סימנים מיוחדים - למשל CROWN AGENIS.

סימן מים מרובה (MULTIPLE)

העיצוב חוזר על עצמו מספר רב של פעמים במצבים שונים. כל בול בגיליון יכול להיראות חלק או כמה חלקים של סימן המים.

סימן מים מודפס (PRINTED)

חיקוי של סימן מים מודפס או מוטבע על צד הדבק, או לפעמים אפילו על צד התמונה. הדבר קרה בעת מחסור בנייר עם סימן מים או כניסיון (נייר סימן מים הוא יקר יותר).

קל למשל להבחין בסימן המים בשקלים של בולי ישראל 1958 - ספנות. במקרים אחרים יש צורך להניח את הבול, עם הפנים מטה, על משטח שחור ולטפף על צד הדבק טיפה או שתיים של בנזין נקי. יש מכשירים מיוחדים מטיפוסים שונים הבאים לסייע בהבחנה, ללא צורך בבנזין; אך רובם אינם יעילים דיים. המקרה הידוע ביותר בבולאות הישראלית של בולים שהודפסו על שני סוגי נייר הוא **שבטים 1955** - סדרה של 12 בולים 7 מתוכם הודפסו גם על נייר ללא סימן מים (הערך בשוק כ-10 שקל. לסדרת שובל עם סימני מים. 200 שקל בלי).

במדינות שונות, בתקופות שונות, הופיעו בולים עם סימני מים בצורת כתב, צריח, נשרים, מטירות, פילים, פירות, פרחים והרבה מאוד אותיות משולבות.

סימן מים ענק (ALL-OVER WATERMARK)

יש שהציור משתרע על כל גיליון הדפוס ובבולים השונים על חלקים שונים של הדגם. קורה אף שבולים נשארים בשלמותם ללא כל חלק של סימן מים.

סימן מים הפוך (INVERTED)

ראה הסבר מתחת לסימן מס' 2 של ישראל (לעיל). הדבר קורה כאשר מכונת הדפוס מוזנת בנייר עם הפנים הפוכים. לפעמים כל ההנפקה מודפסת במכוון כך, שסימן המים הפוך לעומת מצבו הרגיל. כך למשל, בחלק מקונטרסי הבולים של בריטניה.

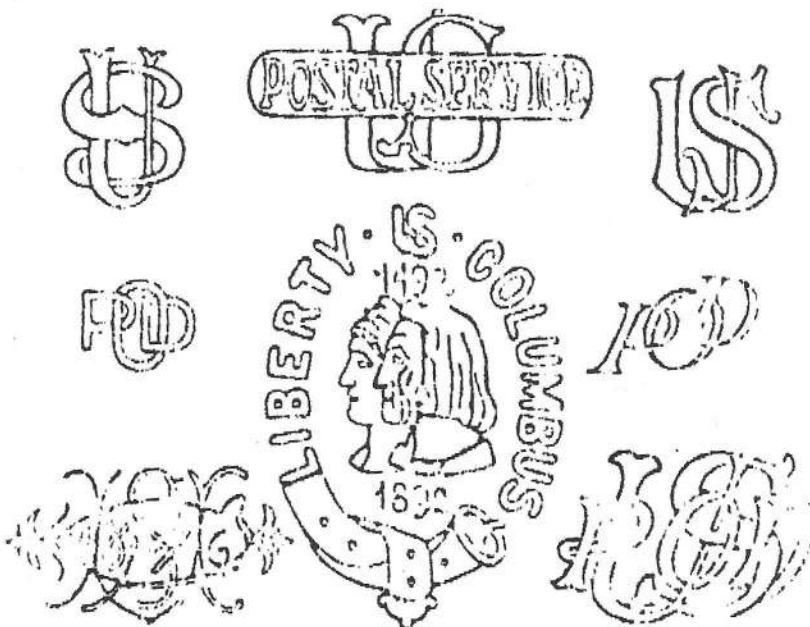

סימן מים מצודד SIDEWAYS

על מנת להשיג איכות הדפסה מעולה חשוב להתחשב בזווית של סימן המים. כאשר צורת הבול מחייבת זאת, קורה שמדפיסים אותו, כאשר יחסית לתמונה, סימן המים הפוך על צידו. יש מקרים שבהם המדפיס גרם לתשניות מסוג זה, בחלק מהמהדורה, שלא במתכוון.

שגיאות סימן מים (WATERMARK ERROR)
ניתן למצוא בולים שבהם חסרים חלקים של סימן המים. זאת, כאשר חלק מרשת הברזל המטביעה את הסימן נשברה ונפלה. בבולי חבר העמים הבריטי מוצגים מקרים שבהם נשבר חלק כתב מסוג אחד והוחלף בכתב בגודל או בצורה שונים.

סימני מים מארה"ב.

בקצרה

תצוגה ניידת של בולי ישראל בבתי ספר בסינגפור

ידיעה זו פורסמה בסינגפור:

Association of Southeast Asian Nations and Stampslight Israel

These latest off-site exhibitions have begun their journeys to schools. Stampslight Israel captures the historical and cultural developments of Israel using colourful and picturesque stamps. The ASEAN Exhibition complements the secondary school's history syllabus and gives an overview history of Southeast Asia using philatelic materials, reproduced maps and documents.

את התצוגה הכין יעקב וידס, סגן מנהל השירות הבולאי והיא הוצגה לראשונה במוזיאון הבולאות בסינגפור. מאז, התבקש השירות הבולאי לשלוח עותקי תצוגה נוספים למדינות אסיאתיות רבות נוספות.

הופיע קטלוג MICHEL

מזרח אירופה וגרמניה

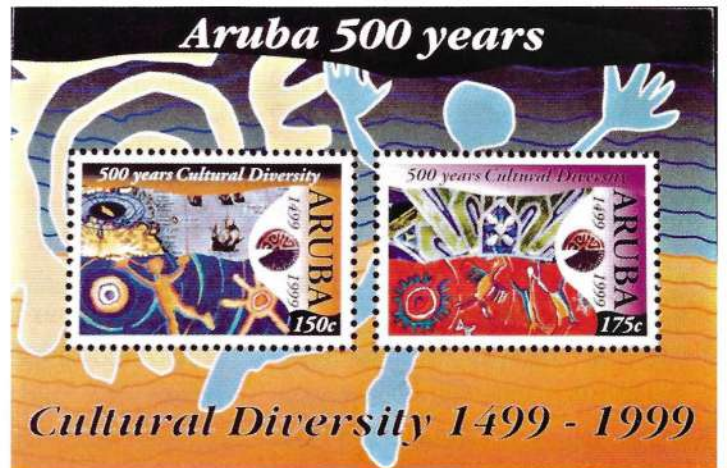
במזרח אירופה חלה עליה קלה בבולים מלפני שנת 1900 וכן במספר נושאים (תימאטיקה) מבוקשים. בבולים המודרניים של מזרח אירופה נמשכת מגמת הירידה של השנים הקודמות, ביחוד בכל הנוגע לגליוניות במהדורה ספקולטיבית מצומצמת.

תוספות וגילויים חדשים מופיעים בעיקר בפרק בולגריה וכן רומניה ובירת המועצות, עם תשניות המתחלקות לראשונה (בעיקר תשניות ניקבוב) התוספו גם הערות שונות ואזהרות לגבי רגישות בולים למים או לבנזין.

בקטלוג גרמניה - עליה חזקה במחירי הבולים מתקופת הרייך, אבל רק במקרה של קונטרסים שלמים, דפיות מקונטרסים או צמדים מקונטרסים.

במזרח גרמניה מופיעים מדורים נפרדים לבולים החתומים במהלך מתן שירות דואר, לבין החתמות בהזמנה (C.T.O.) - שבוצעו בדפוס לצורכי מכירה בכמויות מסחריות לשוק אספני "חבילות" הבולים ולנוער.

הנפקות בחו"ל

דרום אפריקה

השבעת הנשיא; 900 למיסדר סנט-ג'והן;
25 לפסטיבל האמנות ביוזמת סטנדרד בנק.

הודו

125 לנאמנות נמל מומבאי.

הוואי

סיוע לקוסובו; מקומות קדושים בארץ
ישראל (4 + גל"ז של 4); לקראת שנת 2000

הולנד

אזרחים ותיקים (3 + גל"ז); ארץ המים
(2); בולי אהבה (2).

הונגריה

אמנות עממית (מן המנין, 2); 350
להולדת המדען פרנץ פפאי פאריץ; 100
למועדון הספורט של פרנצוארוס; 50
למועצת אירופה; חיות היבשות/אסיה (4
+ גל"ז) + גנים לאומיים/פרק ג' (2); איזורי
היין בהונגריה (2); יום הבול ה-72; 250;
לחנוכת שירות הדואר בידי מריה תרזה.

סוויסיה

ציירים סוויסאים (4); 40 לחוקה.

טייוואן

תערוכת הבולים בטאיפה (גל"ז של 4 ללא
ניקוב); יום האב (2); מזון סיני (8);
פעילות בטבע (4).

טנזניה

100 למלכה האם (4 צמודות).

לטביה

ספרות לטביה/רודולף בלאומאניס; 50
למועצת אירופה; 800 לריגה/תחבורה
בריגה (4); כנסיות בלטביה.

ליטא

ה"ספר האדום" של ליטא/דבורים (2).

מונאקו

20 לאיגוד הצדקה של מונאקו; 200
להולדת הונורה דה בלזאק והרזנת מסג.

מלטה

125 לאיגוד הדואר העולמי (5 צמודות);
תיירות (5).

מצרים

המפגש השנתי של מועצת הנגידים של
הבנק לפיתוח אפריקה; האליפות
העולמית ה-16 של כדור יד לגברים; 50
לכפרי הילדים S.O.S.

איטליה

תחרות הכדורגל על גביע איטליה, מילאנו;
20 לפרלמנט האירופי; אליפות הרכיבה
באופניים/פאוסטו קופי; מדבקות דואר
דחוף.

אינדונזיה

אינדונזיה 2000/אבני חן (3 + גל"ז);
הבחירות; הגנת הסביבה (5).

אירלנד

יום הזקן הבינלאומי מטעם האו"ם; אגודת
חלוצי ההתנזרות; 125 לאיגוד הדואר
העולמי.

ג'רזי מנפיקה בזהב טהור

לכבוד המילניום השלישי הנפיק דואר ג'רזי בולים מן המניין
בערך של 10 שטרלינג, מודפסים בזהב טהור 22 קראט.
דואר ג'רזי טוען שהוא הראשון באירופה המנפיק בולים
בטכניקות תבליט ומתכת חמה. שירות דואר זה הוא השני,
לאחר הדואר המלכותי הבריטי, המנפיק בולים בערך של
10 שטרלינג. לערך גבוה כזה יש שימוש רב מאחר שדואר
ג'רזי מטפל בכמות גדולה של חבילות דואר בינלאומיות
כבדות. הצורך בבול כזה קיים כבר זמן רב, אולם ההחלטה
להנפיק נפלה ברגע שנמצאה טכניקת הדפסה שתקנה
לבול ערך אספני מיוחד. בבול מופיעים 3 נמרים בזהב על

רקע אדום, הגוון ששימש כצבע האי ג'רזי להדפסת חותמת מלכותית על מסמכים רשמיים מאז
1279, שנה שבה שיגר המלך אדוארד הראשון חותמת זו לג'רזי. הבולים יונפקו ב-1 בינואר
2000 וישאו גם את הלוגו "מילניום". הבולים יודפסו על ידי החברה הצרפתית
CARTOR SECURITY PRINTING, שכבר הדפיסה בולים בזהב עבור תאילנד, סין ועוד.

בלגיה

40 לנשואי הזוג המלכותי.

ברזיל

100 למכון המחקר הטכנולוגי של סאן
פאולו.

בריטניה

מילניום/מדענים (4); ליקוי החמה (גל"ז
של 4); מילניום/חקלאות (4).

גרמניה

קרן התרבות של המדינות הפדרליות (2);
מכון דומיניקוס - רינגייזן; 100 לוועידת
השלום הראשונה בהאג; 100 להולדת
המדינאי גוסטב היינמן.

אל-סלבדור

התערוכה הבולאית הנושאית הלאומית;
40 לטלוויזיה.

אלבניה

מנהיגים אמריקנים (3 צמודות).

ארגנטינה

יום התקשורת הלאומי; כלבים (גל"ז של
6); 100 לקולג' העליון של ארגנטינה חוזה
דה אוריקזה; 100 לביה"ס הטכני מס' 1 על
שם אוטו קראוס.

בולגריה

תרבות ואמנות (4); תוכים (גל"ז של 4
צמודות); 50 לנאט"ו; חג הפסחא;
אירופה/גנים ושמורות (2); איברה 99
(גל"ז של 3).

קפריסין

4,000 שנות הליזם (הפקה משותפת עם יוון. 4 צמודות).

רומניה

50 למועצת אירופה; ביקור האפיפיור ברומניה (גל"ז עם 6 בולים ו-2 שבילים); אירופה-גנים ושמורות (2); אנשים מפורסמים/סופרים (4); ליקוי החמה.

שוודיה

בחליליות (הנפקה משותפת עם סינגפור; 4 צמודות + קונטרס של 4); סמלים אסטרולוגיים (קונטרס של 2 תתי-גיליון שבהם 6 בולים משולשים ללא ערך).

תאילנד

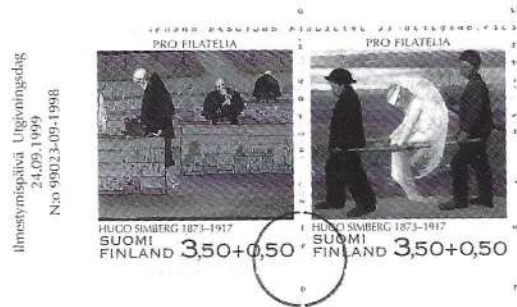
המלך ראמה ה-9 (מן המנין 3); 125 ליום הדואר העולמי (2 + קונטרס של 5); 125 למכס; יום התקשורת הלאומית; ארנבות/התערוכה הבולאית בתאילנד; ספרות וסיפורי עם בתאילנד/בנגקוק 2000; תערוכת בולים לנוער ותערוכת הבולים האסיאנים ה-13 (4 + גל"ז); 72 להולדת המלך בלומיבול אדוליאדי; יום הזקן הבינלאומי; פרחי בר (4); שנה חדשה/צמחי מרפא (4 + גל"ז).

תורכיה

50 לנאט"ו.

בולים לעידוד הבולאות בפינלנד

דואר פינלנד הוציא לאור ב-24 בספטמבר 2 בולים חדשים שבהם מופיעים ציוריו של הוגו סימברג - "המלאך הפצוע" ו"גן המוות". הבולים הונפקו במסגרת הסידרה פרו-פיטליה, לערך

הבולים נוספו FIM 0.50 שיוקדשו לעידוד הבולאות. הציור "המלאך הפצוע", צויר ב-1903, בשמן על בד, ובו נראה מלאך פצוע נישא על אלונקה. דמות המלאך היא בעצם צעירה פצועה וכל הציור אפוף קדושה ומסתורין.

הציור "גן המוות", צויר

ב-1896, בצבעי מים וגואש, ומביע את הגיגי הצייר על המוות. סימברג, שקימץ בדברי הסבר ליצירותיו, כתב שגן המוות הוא מקום ריכוז לנשמות בטרם יעלו לשמים.

נורבגיה

מילניום (4).

ניו-זילנד

פילקספרנס (1 + גל"ז); שיתוף הפעולה הכלכלי אסיה-פסיפיק; שבילי נוף (6 + קונטרס של 7 גל"זים).

סלובקיה

50 לתזמורת הפילהרמונית של סלובקיה; שנת הזקן הבינלאומית; הקוסמונאוט הסלובקי הראשון (גל"ז).

סן מארינו

שנת ה-2000 (5); בעלי חיים (5).

ספרד

אליפות העולם באתלטיקה קלה, סיביליה; 75 לרכבת התחתית בברצלונה.

פורטוגל

מפגש התרבויות/יום העיר מקאו (5); 75 לחיל האוויר (6).

צ'כיה

200 להולדת הגיאולוג יואכים באראנד (גל"ז של 2); 750 לזכויות הכרייה בג'הלאבה; 125 לאיגוד הדואר העולמי.

צרפת

150 לבולי צרפת/פילקספרנס; שנת 2000; תחרות ציורי ילדים לשנת 2000;

ליקוי החמה; אנשים מפורסמים/צלמים (6 + קונטרס של 6); ארמדת הדורות, רואן 1999 (10 צמודות); גביע העולם ברוגבי; פרדריק אוזאנאם, מייסד אגודת סנט וינסנט דה פאול.

קובה

סין 99 (גל"ז); יום הבול; 40 לקאזה דה לאס אמריקאס; איברה 99 (גל"ז); 40 לחוק הרפורמה האגררית.

כך מעצבים בגרמניה

שירות הדואר של גרמניה הנפיק ב-12 באוגוסט 1999 4 בולים במסגרת הסידרה "העיצוב בגרמניה", שהוחל בה אשתקד. 4 הבולים מייצגים את העיצוב התעשייתי בתקופה שלאחר

מלחמת העולם השנייה. רוב המוצרים שבבולים זכו בפרסים בינלאומיים: מכשיר הטלוויזיה HFI, שעוצב על ידי הרברט הירש ב-1958, מסמל קו חדש במוצריה של תעשיית הבידור.

כלי האוכל עוצבו על ידי פיטר ראקה ב-1959. הבקבוקים עוצבו על ידי גינטר קופץ ב-1969 והרכבת-רחפת טראנס אפיד עוצבה על ידי אלכסנדר נוימסטר ב-1982.

ישראלים חציגים בתערוכת יוקרה בלונדון

אחת לשנתיים נערכת במלון הנודע קלרידג'ס בלונדון, תערוכת יוקרה אליה מוזמן מספר מצומצם של מציגים. כל אחד מהם מתבקש להציג מסגרת אחת בלבד מאוספיו. לתערוכה שנערכה השנה במשך 3 הימים האחרונים של יולי '99, הוזמנו שני מציגים ישראלים יוסי חכמי ויגאל נתנאל. במרכז התערוכה – פריטים נדירים ביותר מאוסף מלכת בריטניה. לכבוד התערוכה יצא לאור קטלוג יוקרה בשם בולים נדירים מהעולם, ובוא פריט אחד לפרסום מכל מציג.

המעטפה שחזרה, של צבי אלכסנדר

האספן היהודי מלונדון, צבי אלכסנדר, סיפק לקטלוג פריט מעניין: מעטפת דואר רשום, שנשלחה מיפו לסינגפור – ב-1903 והוחזרה לשולח. כותב עורך הקטלוג, בדברי ההסבר, בין השאר, כי ב-1880 החלה העליה הציונית לארץ ישראל, מונעת בשאיפת הדורות של העם היהודי לחזור לארצו ולעבדה. על אדמות שנרכשו מערבים הוקמו מושבות יהודיות. בפרוץ מלחה"ע הראשונה ב-1914 היה מספר המתיישבים היהודים קטן ולכן גם מועט מספר דברי הדואר של אותה תקופה. רוב דברי הדואר הופנו לרוסיה, ארץ מוצאם של רוב המתיישבים. המעטפה שבקטלוג היא הדוגמה הידועה היחידה של מכתב רשום ממושב יהודית עם מספר הרישום, והיא אחת משתי מעטפות הנושאות את המספר בתוך החותמת.

RISCHON LEZION AUTRIAN
(הדואר האוסטרי בראש"צ)

מיפו לסינגפור ובחזרה,
מעטפתו של צבי אלכסנדר.

המעטפה הנדירה של חכמי

מתוך האוסף ירדן של יוסי חכמי, נכללה בקטלוג מעטפה שנשלחה מהעיר א-סלט בירדן לירושלים הנושאת בול פלשתינה (המנדטורית) כותב עורך הקטלוג, בין השאר, כי ההיסטוריה הבולאית של עבר-הירדן היא קצרה אך רבת ענין. הבולים הראשונים הונפקו בה ב-1920 וכללו את הנפקות פלשתינה על ידי סומרסט האווא.

הדפסת הרכב בערבית נעשתה על ידי המנזר היווני אורתודוקסי בירושלים וכוללת את המלים "עבר הירדן המזרחי", הגדרה מעורפלת לטריטוריה שבגבולותיה המדויקים טרם אושרו באותם ימים.

האירועים ההיסטוריים והפוליטיים שקדמו להקמת עבר הירדן מלאים גם באירועים בולאים. בתקופה העותומנית היו בשימוש בעבר-הירדן בולים תורכים, ועם כיבושה על ידי הבריטי ב-1918 השתמשו בבולים של "הממלכה הערבית"

"פלשתינה". מעטפות מעטות נותרו מהתקופה ובמיוחד נדירות המעטפות שעליהן חותמות ללא תאריך. עם הקמת עבר-הירדן נעשה שימוש בהדפסות רכב על בולים, מה שהופך אותם לחומר מחקרי מעולה לאספנים. על המעטפה שבתמונה, שנשלחה לקולג' האנגלי בירושלים, בול של פלשתינה המנדטורית והעריך 5 מיל נחתם בחותמת יד של א-סלט.

המעטפה מעבר הירדן לירושלים עם בול פלשתינה (מהאוסף ירדן של יוסי חכמי)

המעטפה הנדירה של נתנאל

המעטפה הזו היא אחת משתי מעטפות שנתרו, הנושאות חותמת גדולה מסוג מוריאמה קנזאמי, ואחת משלוש מעטפות דואר רשום לפי מרחק, שהופעל 4 חודשים בלבד. על המעטפה 3 בולים 100M

M 200 ו-M 500 - כולם מגלופה מס' 1.

סה"כ התעריף M 800 ומורכב מ-M 400 למרחק בסיסי

ועוד

M 400 דמי רישום למרחק

שמעל ל-25 רי.

מעטפת דואר רשום ממוריאמה
1872, (מהאוסף יפאן של יגאל
נתנאל)

המעטפה היחידה עם בולי פלשתינה

מאוספו השני של יוסי חכמי שהוצג בתערוכה, פלשתינה, נלקחה המעטפה היחידה הידועה הנושאת את שני בולי פלשתינה. ב-1 באוגוסט 1918 כתב העתון THE PALESTINE NEWS, כי "הארץ

ניצבת בפתחו של עידן בולאי שיהיה אחד המרתקים והמרהיבים בתולדות הבולאות, בוליה של האדמיניסטרציה הצבאית (הבריטית בא"י - העורך) יהוו פריט נדיר לאספנים". העיתון התייחס בדבריו ל-2 הבולים הראשונים שהנפיקו הבריטים לאחר שכבשו את ארץ ישראל מידי התורכים ב-1917.

המעטפה הידועה היחידה הנושאת את 2 בולי פלשתינה ב-1918 (מהאוסף של חכמי).

חוטי ברש-בולי דיזינגוף

בולים-ישראל וח"ל - מכירה, קניה, הערכה
מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים המבחר הגדול בארץ!!
דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,
טל. 03-5251552, 03-5715228, פקס. 03-5715228.

נציג קטלוג PHILEX (בגרונית)

PHILEX 1999
YOUR ISRAEL SPECIALIST
H.S. PHILA (FORMERLY URY SHALIT)
ה.ש. פילא בע"מ, ת.ד. 4933 ת"א 61040,
טל. 03-5177466, 03-6957652, פקס: 03-5178100

בולי רומנו

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה,
נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל.
ניתן לעשות הזמנות בדאר.
סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER
מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

חדש- בית טוב חדש-

בולים בכל הנושאים בכמויות מ-50 עד 500
מהיום למחר. בשעות הערב 03-5535313
E-mail: bait_tov@aquanet.co.il
http://www.aquanet.co.il/vip/bait_tov
מעטפות למתנה מתוצרתנו ניתן להשיג ברשת הפנינג

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל ונושאים, מחירון לבולי ישראל 1998
בולי אוטונומיה פלשתינאית,
יבוא אלבומי (IMPORTA) והוויד
רח' אלנבי 76, ת"א, קומה ב', טל. 03-5163871

בולי חוגרבי

סוכנויות יבוא אביזרי בולאות ייצור אלבומי מעטפות,
בולי ישראל, יודאיקה, בולי אוטונומיה וכל מה שתבקש
מהעולם בבולים ומעטפות כולל מינויים.
שעות הפתיחה: 10:00-13:30, 16:00-19:00,
בימי שלישי אחה"צ - סגור, רח' פינסקר 5, תל-אביב,
טל. 03-5289012, פקס. 03-5251240

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל

פתוחה לקהל בימי ג' וה' בשעות 16:00-19:30
השאלת ספרים רק לחברי ההתאחדות
קטלוגים (לפי ארצות ונושאים), מגזינים,
ספרות בולאית מהארץ והעולם. הכניסה חינם.

רח' פינסקר 2 תל-אביב קומה א'
ת.ד. 4523, ת"א 61045, טל./פקס. 03-6295547

בולי אדי

א. לופוביץ
פתוח: א' ה' 10-17 שיש 10-14
רח' אחד העם 38 תל-אביב
טל. 03-5601068 (פינת רח' אלנבי 112)

אחינות

בולים, מדליות, מטבעות ושטרות
קניה, מכירה והערכה
בן יהודה 55 ת"א,
טל' 03-5220648, 03-5223905

ב. אל פילטליקה בע"מ ת.ד. 4349 ת"א.

ילדים!
נא לדרוש את אריות הבולים שלנו.
כמו כן אנו ממשיכים במיבצע להחלפת
בולי ישראל בסדרות בולי חוץ

בלוחנפלד חרטין

בולים - מטבעות - שטרות
אוספים ולוטים של בולים במחירים נוחים
רח' הרצל 49 - חיפה טל. 04-8623970

שניאור-בולים

מבחר בולי ישראל וח"ל, שירות חדשות
לפי נושאים ומדינות, סוכנים לאלבומים
ואביזרי בולאות.
חיפה, יפו 40, טל. 04-8512134, פקס. 04-8246096

אוניסטחפס - קטלוג חנים

בולי גרמניה, אנגליה, שווייץ, צרפת, ישראל,
נושאים, יודאיקה ועוד.
במכירה פומבית הקרובה, במחירים זולים
ת.ד. 32120 תל-אביב 61320, טל. 03-5661077

אליק רינק

בולים ומטבעות וטלכרד
קונה ומוכר
רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א, ת.ד. 4124,
טל' 03-6297192, פקס. 03-5255131, מען: 03-5227922

החלפת בולים

ועדת הנוער של התאחדות בולאי ישראל מתכננת לפתוח מספר חוגי בולאות לילדים ונוער
עם תחילת שנת הלימודים הקרובה.

בהתאחדות הצטבר מלאי של תרומות בולים שאיננו מגוון מספיק לצורכי החוגים העתידיים.
במטרה לגוון מלאי זה, ההתאחדות מציעה לכל מעוניין לשלוח לכתובתה 50 או 100 בולים שונים, ללא פגמים
כלשהם ועם חותמות נקיות, ויקבל בחזרה כמות ואיכות דומים מהעודפים שבהתאחדות. יש אפשרות לשלוח
בתמורה סדרה וסדרות של בולים תימאטיים. לא מקבלים בולים מן המניין/קטנים"

בולי הבירה

** מכירות פומביות של בולים, מעטפות, יודאיקה, מטבעות ושטרות.

** נציגים בלעדיים של החברות המובילות בעולם לייצור אלבומי ארצות, קטלוגים, מיכשור ואביזרים לאספנים, DAVO, MICHEL, GIBBONS ואחרים.

** קניה, מכירה, בדיקה והערכת אוספים.

המכירה הבאה תתקיים בנובמבר 1999 קטלוג חנים ישלח לקונים בפוטנציה

מען למכתבים:

ת.ד. 3769, ירושלים 91036.
משרד: בן יהודה 23, קומה ב', ירושלים.
טל' 02-6245623, פקס 02-6234607

SHOVEL No. 36

SEPTEMBER '99

Bi-Monthly

Organ of the

ISRAEL PHILATELIC FEDERATION

Director General: Tibi Yaniv

Editor: Shabtai Raviv

Assistant Editor: Zohar Noy

Design & Graphics: Benny Chalili

2 Pinsker st. P.O.Box 4523

Tel-Aviv 61045, ISRAEL

Telefax: (972-3) 6295547

E-mail address: ipf@netvision.net.il

http://www.israelphilately.org.il

price: 15 Nis,

Yearly subscription 80 Nis

HIGHLIGHTS

* Tel-Aviv '99 Stamp Exhibition.

* Postal advertisement labels in Soviet Union, 1923-1929.

שלוחות תודות

תודה שלוחה על תרומת ספרים ובולים:

❖ לסונדק מרדכי, מקיבוץ מעלה החמישה

❖ לברנרדו גרוסר, מירושלים

❖ לאלכסנדר אהרון, מירושלים

בולי הונגריה חתומים / חדשים / גיליוניות עד ימינו, תמורת בולי ישראל חתומים מ-10 השנים האחרונות.

ליבוביץ אברהם,

04-8222610

ת.ד. 9200 חיפה 31092

לרוב בבולים מהשנים האחרונות, שמחירהם לא יציבים, ולכן לא צוינו מחירים במדריך.

עוד מציין המו"ל, כי עלות יבוא בולים אלה לצורך הצגתם למכירה, והבאים מכל קצוות העולם ולפעמים מתוך סדרות, גבוהה יותר מהערך העצמי של הבולים. אם כך, מדוע אותו מו"ל עצמו מפרסם את הקטלוג העולמי איבר, שבו הוא מתיימר לקבוע מחירי שוק?

מאמר על תולדות הכדורגל מופיע גם באנגלית, ספרדית וגרמנית. למאמר מצורפת רשימת הזוכים בכל התחרויות עד 1997, החל באולימפיאדות וגביע העולם ועד לגביע האיים הקאריבים, או גביע המפרץ הפרסי ואליפות הנשים האירופית.

לקטלוג מצורפת גם חוברת מיוחדת של מגזין בולאי צרפתי שחוקדשה כולה לכדורגל, לכבוד תחרויות גביע העולם שנערכו בצרפת.

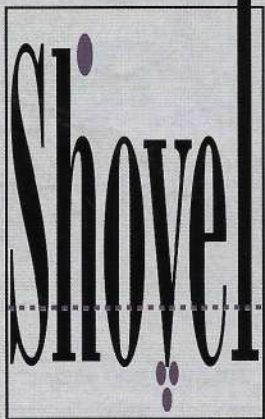

המדריך העולמי לבולי כדורגל (בצרפתית) -

1998

ז'אן-לואי וילסש, מו"ל: איבר וטליה, 286 ע'.

כל הבולים מובאים בצבע, לפי ארצות, בסדר כרונולוגי. המספרים הקטלוגיים הם כמובן איבר. מנפיקות בולים שאינן מוכרות על ידי איגוד הדואר העולמי - אינן בקטלוג. כן לא מופיעות הנפקות ספקולטיביות. המו"ל מסביר במבוא, כי מדובר

Israel Philatelic Federation Magazine

No. 36 ♦ SEPTEMBER 1999 ♦ Price 15 NIS.

Tel-Aviv '99 Stamp Exhibition

Postal advertisement labels in Soviet Union, 1923-1929

הנפקות חדשות בישראל

(המשך מעמ' 5)

50 שנה לקרית שמונה

העיר קרית שמונה הוקמה בכ"ד בתמוז תשי"ט, 21 ביולי 1949, ונקראה על שם של יוסף טרומפלדור ושבעת חבריו שנפלו על הגנת תל-חי בי"א באדר תר"פ, 1920.

רוב המתיישבים הראשונים היו עולים מתים אשר שוכנו בבתי-אבן נטושים של הכפר הערבי חלסה שננטש לפני קום המדינה. העולים הועסקו באריגה במפעל מחצלות גומא לייצוא. הבאים אחריהם נכנסו למעברת אוהלי-בד שהוקמה למרגלות הרי פרס, רומניה והונגריה.

הוקמה מעברת פחונים.

גל עולים נוסף הגיע בשנות ה-60, בעיקר מצפון אפריקה, ובעשור האחרון נקלטו כ-4,000 עולים מחבר העמים. ב-1953 קיבלה קרית שמונה מעמד של מועצה מקומית, וב-1974 הוסב מעמדה למעמד של עיר. קרית שמונה נחשבת לאחד מסמלי ישראל בזכות העמידה האיתנה של תושביה כישוב עיימות וספר.

העיר שיכלה כ-35 איש מתושביה בפעולות איבה. כיום מונה העיר כ-23,000 תושבים ותוכנית האב קובעת הגדלת העיר ליעד אוכלוסייה של 45,000 תושבים. מערכת החינוך בקרית שמונה היא מן המפותחות בארץ ובשנת 1998 הגיע שיעור מקבלי תעודת הבגרות ל-54.8%, גבוה מהממוצע הארצי. סמוך לעיר פועלת מכללת תל-חי כשותפות אזורית ומעמדה דורות של סטודנטים בביוטכנולוגיה, מדעי המחשב ועוד.

בעיר הוקם אזור תעשייה על-אזורי, הוכשרו שטחים נרחבים לתעשייה, ופועלים בהם מפעלי מתכת, אלקטרוניקה, מוצרים רפואיים, פלסטיקה ומכון מחקר חקלאי וביוטכנולוגי.

בבול נראה איור של עמודי הקשתות בבית החאן - בית כמאל אפנדי, ששימש מקום לינה לעובדי אורה. מבנה משוחזר מרהיב זה משמש כיום מרכז אמנות, ובעתיד יישמש חוצות יוצר לאמנים. כמו כן נראה בבול איור של אוהלים מתחילת ימיה של העיר; איור של מטוס - ובמעטפת היום הראשון נראה סמל העיר.

ילדים מציירים: "יחד למאה ה-21"

הילדים מחזיקים בידיהם את העתיד וכשהמאה ה-21 מתקרבת, אין כמו מבט קדימה דרך עיניהם, ליבותיהם ומוחותיהם. לכן יזם הדואר האמריקני פרויקט חובק עולם ובו קרא לכל המדינות להצטרף לתחרות עיצוב בולים על ידי ילדים בגילאי 6 עד 12.

חזון העתיד של הילדים מצטייר בטכנולוגיה מתקדמת, חידושים בתחום המדע והרפואה, תקשורת יעילה יותר, שימוש יעיל במשאבי הטבע, דרכים משופרות לשמור על ניקיון האוויר, המים והיבשה, וכמובן חלום משותף חוצה יבשות ועמים שכל בני האדם יחיו ויפעלו יחד בשלום ובשלווה.

לפרויקט ילדים מציירים את המאה ה-21 הצטרפו יותר מ-30 מדינות, שבכל אחת מהן התקיימה תחרות פנימית ונבחרו מספר ציורי ילדים שמהם הונפקו הבולים.

רשות הדואר של ישראל הצטרפה לפרויקט וערכה את התחרות בשיתוף פעולה עם משרד החינוך והתרבות והספורט.

לשלב הסופי הגיעו 175 ציורי ילדים מ-65 בתי ספר. מתוך ציורים אלה הוגשו לוועדת השיפוט לבולים חדשים של השירות הבולאי כ-40 ציורים, ומתוכם בחרה הוועדה ארבעה ציורים.

החשיפה של הציורים שהשתתפו בתחרות ושל הציורים הזוכים נעשית במסגרת תערוכות בולים עולמיות בצרפת, סין ולונדון. שיאו של הפרויקט יהיה בתערוכת הבולים העולמית שתתקיים בארה"ב באוגוסט 2000, לשם יוזמו הילדים שזכו בתחרות.

ארבעת הבולים יחד למאה ה-21 צוירו על ידי: אסיה איזנשטיין מבי"ס צבי שפירא בתל-אביב - 1.20 ש"מ

טל אנגלשטיין מבי"ס אילנות בחיפה - 1.90 ש"מ

רננה ברק מבי"ס אוסישקין ברמת השרון - 2.30 ש"מ

אורטל חסיד מבי"ס דורות במודיעין - 3.40 ש"מ